



អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា

Extraordinary Chambers in the Courts of Cambodia

Chambres Extraordinaires au sein des Tribunaux Cambodgiens

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

Kingdom of Cambodia
Nation Religion King
Royaume du Cambodge
Nation Religion Roi

អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល

Supreme Court Chamber

Chambre de la Cour suprême

សំណុំរឿងលេខ: ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.ត.ក/អ.ជ.ត.ក

Case File/Dossier N°. 002/19-09-2007-ECCC/SC

ឯកសារដើម
ORIGINAL/ORIGINAL
ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ (Date): 10-Jun-2021, 15:09
CMS/CFO: Sann Rada

នៅចំពោះមុខ:

ចៅក្រម គង់ ត្រីវិម ប្រធាន

ចៅក្រម Chandra Nihal JAYASINGHE

ចៅក្រម សោម សិរិវឌ្ឍ

ចៅក្រម Florence Ndepele Mwachande MUMBA

ចៅក្រម ម៉ែ មុនីចរិយា

ចៅក្រម Maureen HARDING CLARK

ចៅក្រម យ៉ា ណារិន

កាលបរិច្ឆេទឯកសារ:

ថ្ងៃទី ១០ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០២១

ភាសាដើម:

ខ្មែរ/អង់គ្លេស

ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារ:

សាធារណៈ

**សេចក្តីសម្រេចលើសំណើសហមេធាវីនាំមុខតំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីសុំការពន្យារ
ពេលសវនាការលើបណ្តឹងសាទុក្ខ និងសេចក្តីបង្គាប់ពាក់ព័ន្ធនឹងការបរិច្ឆេទ
សវនាការនាបណ្តឹងសាទុក្ខ**

សហមេធាវីនាំមុខតំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី

ជនជាប់ចោទ

មេធាវី អង្គ

ខៀវ សំផន

Megan HIRST

សហមេធាវីការពារក្តី ខៀវ សំផន

សហព្រះរាជអាជ្ញា

គង់ សំអុន

ជា លាង

Anta GUISSÉ

Brenda HOLLIS

ការិយាល័យរដ្ឋបាល

ក្រាញ់ តូនី

Knut Rosandhaug

សេចក្តីសម្រេចលើសំណើសហមេធាវីនាំមុខតំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីសុំការពន្យារពេលសវនាការលើបណ្តឹង
សាទុក្ខ និងសេចក្តីបង្គាប់ពាក់ព័ន្ធទៅនឹងកាលបរិច្ឆេទសវនាការនាបណ្តឹងសាទុក្ខ

អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល នៃអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជាដើម្បីកាត់សេចក្តីឧក្រិដ្ឋកម្ម ដែលប្រព្រឹត្តទ្វេដងនៅក្នុងរយៈកាលនៃកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ ពីថ្ងៃទី ១៧ ខែ មេសា ឆ្នាំ ១៩៧៥ រហូតដល់ ថ្ងៃទី ០៦ ខែ មករា ឆ្នាំ ១៩៧៩ (“តុលាការកំពូល” និង “អ.វ.ត.ក”) បានទទួលសំណើរបស់សហមេធាវីនាំ មុខតំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីសុំផ្អាកសវនាការបណ្តឹងសាទុក្ខដែលបានគ្រោងធ្វើឡើងនៅថ្ងៃទី ១៧ ដល់ ២១ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០២១ (“សំណើសុំពន្យារពេល”)¹ ។ សេចក្តីសម្រេចនេះនឹងលើកពីមូលហេតុ ដែលធ្វើឱ្យអង្គជំនុំជម្រះសម្រេចពន្យារពេលសវនាការបណ្តឹងសាទុក្ខ (“សវនាការ”) កំណត់កាលបរិច្ឆេទថ្មី សម្រាប់សវនាការ និងផ្តល់សេចក្តីណែនាំ និងសេចក្តីលម្អិតពាក់ព័ន្ធនឹងទម្រង់បែបបទសវនាការដែល នឹងត្រូវធ្វើឡើង។

I. សាវតារ

1. នៅថ្ងៃទី១៦ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៨ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានប្រកាសសាលក្រម និងទោសនៅក្នុង សំណុំរឿង ០០២/០២ តាមរយៈការចេញសេចក្តីសង្ខេបនៃការយល់ឃើញ និងផ្នែកសម្រេចសេចក្តីនៃ សាលក្រមដោយផ្ទាល់មាត់ និងក្រោយមកបានជូនដំណឹងសាលក្រមជាលាយលក្ខណ៍អក្សរជាភាសាខ្មែរ ភាសាអង់គ្លេស និងភាសាបារាំង នៅថ្ងៃទី ២៨ ខែ មីនា ឆ្នាំ២០១៩ (“សាលក្រមអង្គជំនុំជម្រះសាលា ដំបូង”)²។

2. នៅថ្ងៃទី ២០ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០១៩ សហព្រះរាជអាជ្ញាបានដាក់សារណាបណ្តឹងសាទុក្ខប្រឆាំងនឹង សាលក្រមអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង³ ដែលត្រូវបាន ខៀវ សំផន ធ្វើការឆ្លើយតបនៅថ្ងៃទី ២៣ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០១៩⁴។ នៅថ្ងៃទី ២៧ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០២០ ខៀវ សំផន បានដាក់បណ្តឹងសាទុក្ខប្រឆាំងនឹងសាល

¹ សំណើរបស់សហមេធាវីនាំមុខតំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីសុំផ្អាកសវនាការបណ្តឹងសាទុក្ខគ្រោងធ្វើថ្ងៃទី ១៧ ដល់ ២១ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០២១ ថ្ងៃទី ២៣ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០២១ ឯកសារលេខ F61 ។
² ការប្រកាសសាលក្រមក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០២ ប្រតិចារិកចុះថ្ងៃទី ១៦ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១៨ ឯកសារលេខ E1/529.1 ។ សាលក្រមអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងសំណុំរឿង ០០២/០២ ថ្ងៃទី ១៦ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១៨ ឯកសារលេខ E465 ។
³ បណ្តឹងសាទុក្ខរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាប្រឆាំងនឹងសាលក្រមអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងសំណុំរឿង ០០២/០២ ថ្ងៃទី ២០ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០១៩ ឯកសារលេខ F50 ។
⁴ សារណាតបរបស់ ខៀវ សំផន ទៅនឹងបណ្តឹងសាទុក្ខរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា ក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០២ ថ្ងៃទី ២៣ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០១៩ ឯកសារលេខ F50/1 ។

សេចក្តីសម្រេចលើសំណើសហមេធាវីនាំមុខតំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីសុំការពន្យារពេលសវនាការលើបណ្តឹង សាទុក្ខ និងសេចក្តីបង្គាប់ពាក់ព័ន្ធនឹងកាលបរិច្ឆេទសវនាការនាបណ្តឹងសាទុក្ខ **៣/២៩**

ក្រុមអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង⁵ ដែលត្រូវបានឆ្លើយតបដោយសហព្រះរាជអាជ្ញា⁶ និងសហមេធាវីនាំមុខ តំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី(“សហមេធាវីនាំមុខ”)⁷ នៅថ្ងៃទី ១២ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០២០ និងថ្ងៃទី ០៤ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០២១ រៀងៗខ្លួន (ជារួមហៅថា “ភាគី”)។

3. នៅថ្ងៃទី ២២ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០២១ យោងតាមវិធាន ១០៨(៣) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង ក្រឡាបញ្ជីនៃអង្គ ជំនុំជម្រះបានជូនដំណឹងភាគីថា អង្គជំនុំជម្រះនឹងបើកសវនាការលើបណ្តឹងសាទុក្ខក្នុងសំណុំរឿង០០២/០២ (“សវនាការ”) ចាប់ពីថ្ងៃទី ១៧ ដល់ថ្ងៃទី ២១ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០២១ និងថា ដីកាកំណត់កាលបរិច្ឆេទ នឹងត្រូវចេញក្នុងពេលសមស្រប⁸។

4. នៅថ្ងៃទី ២៦ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០២១ អង្គជំនុំជម្រះបានចេញដីកាចាត់តាំងចៅក្រមរបាយការណ៍ សម្រាប់សវនាការ⁹ និងការអញ្ជើញភាគីដាក់សេចក្តីសង្កេតលើកាលវិភាគសវនាការ¹⁰។ នៅថ្ងៃទី ១២ ខែ មីនា ឆ្នាំ ២០២១ ភាគីបានដាក់សេចក្តីសង្កេតរបស់ខ្លួនលើកាលវិភាគមិនទាន់ស្ថាពរសម្រាប់សវនាការ¹¹។

⁵ សារណាបណ្តឹងសាទុក្ខរបស់ ខៀវ សំផន (សំណុំរឿង ០០២/០២) ថ្ងៃទី ២៧ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០២០ ឯកសារលេខ F54។

⁶ សារណាតបរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាទៅនឹងសារណាបណ្តឹងសាទុក្ខរបស់ ខៀវ សំផន ថ្ងៃទី ១២ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០២០ F54/1។

⁷ សារណាតបរបស់សហមេធាវីនាំមុខទៅនឹងសារណាបណ្តឹងសាទុក្ខរបស់ ខៀវ សំផន ថ្ងៃទី ០៤ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០២១ ឯកសារលេខ F54/2។

⁸ សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីកាលបរិច្ឆេទសវនាការក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០២ អនុលោមតាមវិធាន ១០៨(៣) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង ថ្ងៃទី ២២ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០២១ ឯកសារលេខ F58។

⁹ ដីកាចាត់តាំងចៅក្រមរបាយការណ៍ ថ្ងៃទី ២៦ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០២១ ឯកសារលេខ F59។

¹⁰ ការអញ្ជើញភាគីដាក់សេចក្តីសង្កេតលើកាលវិភាគសម្រាប់សវនាការបណ្តឹងសាទុក្ខ ក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០២ ថ្ងៃទី ២៦ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០២១ ឯកសារលេខ F60។

¹¹ សារណារបស់មេធាវីការពារក្តីពាក់ព័ន្ធនឹងកាលវិភាគសម្រាប់សវនាការ (សំណុំរឿង ០០២/០២) ថ្ងៃទី ១២ ខែ មីនា ឆ្នាំ ២០២១ ឯកសារលេខ F60/1។ សេចក្តីសង្កេតរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាលើកាលវិភាគសម្រាប់សវនាការបណ្តឹងសាទុក្ខក្នុង សំណុំរឿង ០០២/០២ ថ្ងៃទី ១២ ខែ មីនា ឆ្នាំ ២០២១ ឯកសារលេខ F60/2។ សេចក្តីសង្កេតរបស់សហមេធាវីនាំមុខតំណាង ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីលើកាលវិភាគដែលបានស្នើឡើងសម្រាប់សវនាការបណ្តឹងសាទុក្ខនៃសំណុំរឿង ០០២/០២ ថ្ងៃទី ១២ ខែ មីនា ឆ្នាំ ២០២១ ឯកសារលេខ F60/3។

សេចក្តីសម្រេចលើសំណើសហមេធាវីនាំមុខតំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីសុំការពន្យារពេលសវនាការលើបណ្តឹង សាទុក្ខ និងសេចក្តីបង្គាប់ពាក់ព័ន្ធនឹងកាលបរិច្ឆេទសវនាការនាបណ្តឹងសាទុក្ខ ៤/២៩

នៅថ្ងៃទី ១៨ ខែ មីនា ឆ្នាំ ២០២១ សហមេធាវីនាំមុខបានឆ្លើយតបទៅនឹងសេចក្តីសង្កេតរបស់ ខៀវ សំផន¹²។

5. នៅថ្ងៃទី ២៣ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០២១ សហមេធាវីនាំមុខបានដាក់សំណើសុំពន្យារពេល¹³។

6. នៅថ្ងៃដដែល មេធាវីការពារក្តីបានដាក់សារណាតបទៅនឹងសំណើសុំពន្យារពេល (“សេចក្តីសង្កេតរបស់មេធាវីការពារក្តី”)¹⁴។ នៅថ្ងៃទី ២៧ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០២១ សហព្រះរាជអាជ្ញាបានដាក់សារណាតបទៅនឹងសំណើសុំពន្យារពេលនេះ(“សារណាតបរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា”)¹⁵។

7. នៅថ្ងៃទី ២៨ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០២១ អង្គជំនុំជម្រះបានជូនដំណឹងជាផ្លូវការដល់ភាគីថា សវនាការត្រូវបានផ្អាកដោយសារស្ថានភាពជំងឺកូវីដ-១៩ នៅប្រទេសកម្ពុជា¹⁶។

8. នៅថ្ងៃដដែល ការិយាល័យរដ្ឋបាលបានដាក់ការឆ្លើយតបរបស់ខ្លួន ដែលមានភ្នាក់មកជាមួយនូវឯកសារមកពីអង្គការអន្តរជាតិទេសន្តរប្រវេសន៍ចំណងជើងថា “ពិធីការ និងវិធានការការពារជំងឺកូវីដ-១៩” ឧបសម្ព័ន្ធ គ (“ការឆ្លើយតបរបស់ការិយាល័យរដ្ឋបាល និង “របាយការណ៍ការវាយតម្លៃខាងក្រៅ”)¹⁷។

¹² សារណាតបរបស់សហមេធាវីនាំមុខតំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីទៅនឹងសេចក្តីសង្កេតរបស់ ខៀវ សំផន លើកាលវិភាគសវនាការបណ្តឹងសាទុក្ខដែលបានស្នើឡើង ថ្ងៃទី ១៨ ខែ មីនា ឆ្នាំ ២០២១ ឯកសារលេខ F60/1/1។

¹³ សំណើសុំពន្យារពេល។

¹⁴ សេចក្តីសង្កេតរបស់ក្រុមមេធាវីការពារក្តី បន្ទាប់ពីសំណើសុំលើកពេលសវនាការលើបណ្តឹងសាទុក្ខរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ថ្ងៃទី ២២ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០២១ ឯកសារលេខ F61/1 (ដាក់ជាភាសាបារាំង និងខ្មែរ)។

¹⁵ សារណាតបរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាទៅនឹងសំណើរបស់សហមេធាវីនាំមុខតំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីសុំពន្យារពេលសវនាការលើបណ្តឹងសាទុក្ខ ដែលបានគ្រោងធ្វើនៅថ្ងៃទី ១៧ ដល់ ២១ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០២១ ថ្ងៃទី ២៧ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០២១ ឯកសារលេខ F61/2 (“សារណាតបរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា”)។

¹⁶ ការជូនដំណឹងពាក់ព័ន្ធនឹងសវនាការបណ្តឹងសាទុក្ខ ក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០២ អនុលោមតាមវិធាន ១០៨(៣) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង ថ្ងៃទី ២៨ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០២១ ឯកសារលេខ F62។

¹⁷ ការឆ្លើយតបរបស់ការិយាល័យរដ្ឋបាលទៅនឹងសំណើរបស់សហមេធាវីនាំមុខតំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីសុំផ្អាកសវនាការបណ្តឹងសាទុក្ខ ដែលបានគ្រោងសម្រាប់ថ្ងៃទី ១៧ ដល់ ២១ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០២១ ថ្ងៃទី ២៨ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០២១ ឯកសារលេខ F61/3។ ការឆ្លើយតបរបស់ការិយាល័យរដ្ឋបាល ឧបសម្ព័ន្ធ គ៖ ពិធីការ និងវិធានការការពារជំងឺកូវីដ-១៩ ឯកសារលេខ F61/3.4។

9. នៅថ្ងៃទី ០៣ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០២១ អង្គជំនុំជម្រះបានចេញដីកាបង្គាប់ឱ្យបុគ្គលិកផ្នែកប្រព័ន្ធព័ត៌មានវិទ្យា (ICT) នៃ អ.វ.ត.ក. ចូលក្នុងមន្ទីរឃុំឃាំង ខៀវ សំផន ដំឡើងឧបករណ៍សោតទស្សន៍ដើម្បីអាចឱ្យគាត់ទំនាក់ទំនងជាមួយសហមេធាវីរបស់គាត់¹⁸។

10. នៅថ្ងៃទី ០៤ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០២១ សហព្រះរាជអាជ្ញាបានដាក់សេចក្តីសង្កេតរបស់ខ្លួន និងសំណើផ្អែកលើការឆ្លើយតបរបស់ការិយាល័យរដ្ឋបាល (“សេចក្តីសង្កេតរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា”)¹⁹។

11. នៅថ្ងៃទី ១៧ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០២១ ផ្នែកគ្រប់គ្រងតុលាការ (CMS) បានជូនដំណឹងអង្គជំនុំជម្រះអំពីការត្រៀមលក្ខណៈរួចរាល់ក្នុងការជួយសម្រួលដល់សវនាការ ដោយអនុវត្តតាមវិធានការការពារជំងឺកូវីដ-១៩ ដោយបានពន្យល់ថា (i) ទទួលបានវិធានការការពារជំងឺកូវីដ-១៩ ដែលបានផ្តល់អនុសាសន៍នៅក្នុងរបាយការណ៍ការវាយតម្លៃខាងក្រៅ (ទឹកអាល់កុលលាងដៃ ម៉ាស់ របាំងមុខ ទឹកបាញ់សម្លាប់មេរោគស្រោមដៃ និងប្រដាប់វាស់កម្ដៅ) និងណែនាំមន្ត្រីសន្តិសុខអំពីពិធីការដើម្បីកាត់បន្ថយហានិភ័យជំងឺកូវីដ-១៩ (ii) បានធ្វើការកែសម្រួលបន្ទប់សវនាការជារូបវន្តតាមអនុសាសន៍អ្នកជំនាញ (iii) បានសាកល្បងដោយជោគជ័យនូវប្រព័ន្ធសោតទស្សន៍ទំនាក់ទំនងពីបន្ទប់សវនាការ “ក្រោមលក្ខខណ្ឌសវនាការសាកល្បងដែលរួមមានអ្នកចូលរួម និងអ្នកបកប្រែផ្ទាល់ និងពីចម្ងាយជាភាសាខ្មែរ បារាំង និងអង់គ្លេស”(“ការជូនដំណឹងរបស់ CMS ស្តីពីការត្រៀមលក្ខណៈរួចរាល់”)²⁰។

¹⁸ ដីកាបង្គាប់មន្ទីរឃុំឃាំងអនុញ្ញាតឱ្យបុគ្គលិកផ្នែក ICT របស់ UNARKT/ECCC ចូលក្នុងមន្ទីរឃុំឃាំងដើម្បីដំឡើងឧបករណ៍ថ្ងៃទី ០៣ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០២១ ឯកសារលេខ F63 ។

¹⁹ សេចក្តីសង្កេតរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា និងសំណើផ្អែកលើការឆ្លើយតបរបស់ការិយាល័យរដ្ឋបាលទៅនឹងសំណើរបស់សហមេធាវីនាំមុខតំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីសុំពន្យារពេលសវនាការបណ្តឹងសាទុក្ខដែលបានគ្រោងសម្រាប់ថ្ងៃទី ១៧ ដល់ ២១ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០២១ ឯកសារលេខ F61/3/1 ។

²⁰ សេចក្តីជូនដំណឹងរបស់ CMS អំពីលក្ខណៈរួចរាល់សម្រាប់សវនាការបណ្តឹងសាទុក្ខក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០២ ថ្ងៃទី ១៤ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០២១ (ដាក់នៅថ្ងៃទី ១៧ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០២១) ឯកសារលេខ F64.1 កថាខណ្ឌ ២ ដល់ ៤។

12. នៅថ្ងៃទី ១៧ និង ២០ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០២១ មេធាវីការពារក្តី និងសហមេធាវីនាំមុខបានដាក់ សេចក្តីសង្កេតរៀងខ្លួនស្តីពីទម្រង់បែបបទនៃសវនាការ (“សេចក្តីសង្កេតរបស់មេធាវីការពារក្តីលើទម្រង់ បែបបទ” និង “សេចក្តីសង្កេតរបស់សហមេធាវីនាំមុខលើទម្រង់បែបបទ”)²¹។

13. នៅថ្ងៃទី ៣១ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០២១ ចៅក្រមប្រាំមួយរូបក្នុងចំណោមប្រាំពីររូបនៃអង្គជំនុំជម្រះ និងមន្ត្រីច្បាប់ បានអញ្ជើញទៅពិនិត្យបន្ទប់សវនាការជាមួយលោកអនុប្រធានការិយាល័យរដ្ឋបាល និងជា អ្នកសម្របសម្រួលអង្គការសហប្រជាជាតិសម្រាប់គាំទ្រការកាត់ក្តីខ្មែរក្រហម ដើម្បីបង្កើតវិធានការ អនុវត្ត។

សារណា

សារណាស្តីពីការពន្យារពេលសវនាការ

(i) សហមេធាវីនាំមុខ

14. សហមេធាវីនាំមុខស្នើសុំថា ដើម្បីអត្ថប្រយោជន៍យុត្តិធម៌ សវនាការដែលគ្រោងធ្វើនៅថ្ងៃទី ១៧ ដល់ ២១ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០២១ គប្បីត្រូវពន្យារពេលយ៉ាងតិចណាស់ពីរខែត្រឹមខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០២១²²។ សហមេធាវីនាំមុខលើកឡើងថា ការពន្យារពេលបានផ្តល់ ឬបង្កើតឱកាសចូលរួមរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីក្នុងសវនាការ ការចូលរួមដោយផ្ទាល់ប្រកបដោយសុវត្ថិភាព និងទទួលខុសត្រូវនៅក្នុងបន្ទប់សវនាការ ការត្រៀមរៀបចំគ្រប់គ្រាន់ត្រូវធ្វើឡើងសម្រាប់សវនាការក្នុងលក្ខណៈចម្រុះ ឬតាមប្រព័ន្ធអ៊ីនធឺណិតទាំង ស្រុងក្នុងករណីដែលចាំបាច់²³។ សហមេធាវីនាំមុខលើកឡើងថា ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីទទួលបានអត្ថប្រយោជន៍ក្នុងកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីបណ្តឹងសាទុក្ខដែលត្រឹមត្រូវ ឆាប់រហ័ស និងតម្លាភាព ក្នុងនាមជាភាគី នៃរឿងក្តីនេះ សហមេធាវីនាំមុខទទួលបានអត្ថប្រយោជន៍ នៅពេលអាចចូលរួមការដេញដោលចុងក្រោយក្នុង រឿងក្តី ដរាបណាមានមធ្យោបាយធានាសុវត្ថិភាពចូលរួម²⁴។ ការពន្យារពេលត្រូវបានតម្រូវដោយសារកត្តា

²¹ សេចក្តីសង្កេតពីមេធាវីការពារក្តីលើនីតិវិធីនៃសវនាការបណ្តឹងសាទុក្ខ ថ្ងៃទី ១៧ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០២១ ដាក់ជាភាសាអង់គ្លេស នៅថ្ងៃទី ២៧ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០២១។ សេចក្តីសង្កេតរបស់សហមេធាវីនាំមុខតំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីលើទម្រង់បែប បទនៃសវនាការ និងការឆ្លើយតបទៅនឹងសេចក្តីសង្កេតរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា ថ្ងៃទី ២០ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០២១ ឯកសារលេខ F64/2។

²² សំណើសុំពន្យារពេល កថាខណ្ឌ ១៣, ២២, ៣៧, ៥៣, ៦១, ៧២ (i)។

²³ សំណើសុំពន្យារពេល កថាខណ្ឌ ២២។

²⁴ សំណើសុំពន្យារពេល កថាខណ្ឌ ២២, ២៩-៣០, ៦៦, ៧០, ៧២ (iv)។

មួយចំនួនដូចជា៖ (i) សវនាការដែលមានសមាសភាពចូលរួមផ្ទាល់ អាចសម្រេចគោលដៅនៃសវនាការ បានយ៉ាងល្អប្រសើរ²⁵ (ii) ស្ថានភាពជំងឺកូវីដ-១៩ ក្នុងប្រទេសកម្ពុជា²⁶ (iii) ហានិភ័យខ្ពស់ពាក់ព័ន្ធនឹង ការចូលរួមផ្ទាល់(រួមបញ្ចូលទាំងការបិទខ្ទប់“តំបន់ក្រហម” និងការវិវត្តការធ្វើដំណើរ)²⁷ និង(iv) កម្រិតនៃការរៀបចំសម្រាប់សមាសភាពនៃការចូលរួមពីចម្ងាយ“ស្ទើរតែទាំងស្រុង”²⁸។

(ii) មេធាវីការពារក្តី

15. មេធាវីការពារក្តីស្នើឡើងថា អង្គជំនុំជម្រះគប្បីសម្រេចបន្ទាន់ បើទោះបីក្រៅផ្លូវការ ទៅលើសំណើ សុំពន្យារពេល ត្រឹមថ្ងៃទី ២៨ ខែ មេសា ដើម្បីកាត់បន្ថយចំណាយមិនចាំបាច់ ដោយសារសហមេធាវី អន្តរជាតិការពារក្តី ខៀវ សំផន ត្រូវគ្រោងធ្វើដំណើរមករាជធានីភ្នំពេញនៅថ្ងៃទី ២៩ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០២១²⁹។ មេធាវីការពារក្តីពន្យល់ថា មានការលំបាកក្នុងការពិគ្រោះជាមួយ ខៀវ សំផន ដោយសារការ វិវត្តការធ្វើដំណើររបស់រាជរដ្ឋាភិបាលក្នុងស្ថានភាពជំងឺកូវីដ-១៩ ក្នុងរាជធានីភ្នំពេញ និងថា សំណើ បន្ទាន់របស់ខ្លួនសុំដើម្បីឱ្យមធ្យោបាយទំនាក់ទំនងជាមួយ ខៀវ សំផន នៅពុំទាន់បានសម្រេចនៅឡើយ³⁰។ នៅពេលពន្យល់ថា ខ្លួនពុំអាចឆ្លើយតបទៅនឹងសំណើសុំពន្យារពេលបានដោយសារពុំមានការពិគ្រោះជាមួយ ខៀវ សំផន មេធាវីការពារក្តីបានទទួលស្គាល់នូវសារៈសំខាន់នៃសំណួរដែលបានលើកឡើងដោយសហមេ ធាវីនាំមុខ³¹។

16. មេធាវីការពារក្តីបញ្ជាក់បន្ថែមទៀតថា សហមេធាវីអន្តរជាតិការពារក្តី ខៀវ សំផន ពុំអាចធ្វើ ដំណើរមករាជធានីភ្នំពេញបានក្នុងអំឡុងនៃការពន្យារពេលក្នុងខែ មិថុនា ឬកក្កដា ឆ្នាំ ២០២១ ប៉ុន្តែបញ្ជាក់ ពីអត្ថិភាពរបស់ខ្លួនក្នុងខែ សីហា³²។ ការធ្វើដំណើរមករាជធានីភ្នំពេញសម្រាប់កាលបរិច្ឆេទក្នុងខែ សីហា

²⁵ សំណើសុំពន្យារពេល កថាខណ្ឌ ២៣-៣៦, ៦៨។
²⁶ សំណើសុំពន្យារពេល កថាខណ្ឌ ៣៨-៤២។
²⁷ សំណើសុំពន្យារពេល កថាខណ្ឌ ៤៣-៥៣។
²⁸ សំណើសុំពន្យារពេល កថាខណ្ឌ ៥៤-៦៥, ៦៧។
²⁹ សេចក្តីសង្កេតរបស់មេធាវីការពារក្តី កថាខណ្ឌ ៦។
³⁰ សេចក្តីសង្កេតរបស់មេធាវីការពារក្តី កថាខណ្ឌ ៧។
³¹ សេចក្តីសង្កេតរបស់មេធាវីការពារក្តី កថាខណ្ឌ ៨។
³² សេចក្តីសង្កេតរបស់មេធាវីការពារក្តី កថាខណ្ឌ ៩។

នឹងត្រូវចំណាយពេលពីរសប្តាហ៍ធ្វើចត្តាឡីស័កមុនពេលចូលរួមសវនាការ និងពីរសប្តាហ៍ទៀតក្រោយពេល ទៅដល់អ៊ីរ៉ុបវិញ។ មេធាវីការពារក្តីស្នើសុំអង្គជំនុំជម្រះធ្វើកាលវិភាគចុងក្រោយ និងសំណួររបស់ចៅក្រម ដល់ភាគីឱ្យបានឆាប់តាមដែលអាចធ្វើទៅបាន³³។

(iii) សហព្រះរាជអាជ្ញា

17. សហព្រះរាជអាជ្ញាបានឆ្លើយតបថា កាលបរិច្ឆេទសវនាការ គឺស្ថិតក្នុងឆន្ទានុសិទ្ធិរបស់អង្គជំនុំ ជម្រះ³⁴ និងបានស្នើសុំអង្គជំនុំជម្រះសម្រេចឱ្យបានឆាប់រហ័សលើសំណើសុំពន្យារពេល និងជូនដំណឹងភាគី ទោះបីផ្លូវការ ឬក្រៅផ្លូវការ³⁵។

សារណាស្តីពីទម្រង់បែបបទនៃសវនាការ

(i) សហមេធាវីនាំមុខ

18. សហមេធាវីនាំមុខបានស្នើសុំឱ្យការិយាល័យរដ្ឋបាលចាត់វិធានការចាំបាច់ជួយសម្រួលវត្តមានរបស់ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីនៅពេលសវនាការ ដោយចាត់ទុកថានេះរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីជាភាគីនៃកិច្ច ដំណើរការនីតិវិធី³⁶។ ទាក់ទងទៅនឹងការត្រៀមរៀបចំសវនាការ សហមេធាវីនាំមុខបានស្នើសុំថា៖ (i) ការចេញសេចក្តីណែនាំបំភ្លឺដល់អ្នកចូលរួមឱ្យបានយល់ច្បាស់ជាមួយនីតិវិធីដែលបានប្រើប្រាស់ ព្រមទាំង ការធ្វើតេស្តសាកល្បង³⁷ (ii) ការិយាល័យរដ្ឋបាលត្រូវលើកសំណើជាក់លាក់មកឱ្យភាគីដើម្បីផ្តល់ជាគំនិត និងកត់សម្គាល់ថា បញ្ហាជាក់លាក់ជាច្រើនដែលភាគីនៅពុំទាន់យល់ដឹងដូចជា៖

[...] ការចូលរួមពីម្ខាងតម្រូវឱ្យមានឧបករណ៍ផ្សេងៗ ដូចជា ថាមពល និងប្រព័ន្ធអ៊ីនធឺណិត អត្ថិភាពនៃ ប្រតិចារិកផ្ទាល់ មធ្យោបាយសម្រាប់ការទំនាក់ទំនងជាមួយសមាជិកក្រុម អត្ថិភាពនៃការគាំទ្រផ្នែកប្រព័ន្ធព័ត៌ មានវិទ្យុដល់ភាគីទាំងអស់ លទ្ធភាពសម្រាប់ចៅក្រម និងមេធាវីអាចមើលឃើញគ្នាទៅវិញទៅមកក្នុងអំឡុង ពេលពិភាក្សា ការតាមដានរបស់ ខៀវ សំផន តម្រូវការសម្រាប់ការផ្សាយមិនផ្ទាល់ទៅសាធារណៈ ព្រមទាំង

³³ សេចក្តីសង្កេតរបស់មេធាវីការពារក្តី កថាខណ្ឌ ១០-១១។
³⁴ ការឆ្លើយតបរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា កថាខណ្ឌ ៣។
³⁵ ការឆ្លើយតបរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា កថាខណ្ឌ ៤។
³⁶ សំណើសុំពន្យារពេល កថាខណ្ឌ ២៨-៣០, ៣៤, ៧១, ៧២ (iv)។
³⁷ សំណើសុំពន្យារពេល កថាខណ្ឌ ៦៣។

ការផ្សាយបន្តផ្ទាល់ពីអ្នកចូលរួមពីចម្ងាយ ផែនការសម្រាប់ការសាកល្បង និងការសាកល្បងប្រើប្រាស់កម្មវិធីកុំព្យូទ័រប្រព័ន្ធបច្ចេកវិទ្យាថ្មី និងការចេញវិធាន និងសេចក្តីណែនាំសម្រាប់ការធ្វើសវនាការ [...]³⁸

19. សហមេធាវីនាំមុខបានលើកឡើងថា តាមរបាយការណ៍វាយតម្លៃខាងក្រៅ គឺពុំអាចគ្រប់គ្រាន់“ធ្វើឱ្យការសង្កេតរបស់ភាគី ឬសេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះមួយមានអត្ថន័យពេញលេញនោះទេ”³⁹។ តាមគំនិតរបស់ខ្លួន របាយការណ៍ការវាយតម្លៃខាងក្រៅពុំអាច“ឈានដល់ការផ្តល់នូវមូលដ្ឋានគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ការសម្រេចលើទម្រង់បែបបទ នៃការចូលរួមសវនាការដោយផ្ទាល់” ដោយសារមានកង្វះនូវជំនាញគ្រប់គ្រាន់ ហេតុផលវិទ្យាសាស្ត្រ យុត្តិកម្ម និងភាពច្បាស់លាស់ពាក់ព័ន្ធនឹងអនុសាសន៍មួយចំនួន⁴⁰។ សហមេធាវីនាំមុខព្រួយបារម្ភជាពិសេសថា៖ (i) របាយការណ៍វាយតម្លៃខាងក្រៅ ទំនងជាពុំបានពិចារណាលើហានិភ័យជំងឺឆ្លងតាមខ្យល់⁴¹ (ii) ការលើកសំណើនៃ“របាំងពពួក” គឺ“គ្មានតម្លៃជាក់ស្តែង”⁴² និង (iii) វិធានការជាក់ស្តែងជាសក្តានុពលដូចជាការធ្វើតេស្តភ្លាមៗ និងស្ថានភាពនៃការចាក់ថ្នាំបង្ការរបស់អ្នកចូលរួម ពុំត្រូវបានលើកយកមកពិចារណា⁴³។

20. សហមេធាវីនាំមុខបានលើកឡើងថា អង្គជំនុំជម្រះគប្បីចាត់តាំងអ្នកជំនាញឯកទេសខាងការការពារ និងគ្រប់គ្រងជំងឺឆ្លង ដោយអនុលោមតាមវិធាន ៣១ នៃវិធានផ្ទៃក្នុង ដើម្បីផ្តល់អនុសាសន៍មានសំអាងហេតុត្រឹមត្រូវលើ៖ (i) វិធានការកាត់បន្ថយហានិភ័យការឆ្លងតាមខ្យល់ (ii) ផលប៉ះពាល់នៃការចាក់ថ្នាំបង្ការអ្នកចូលរួម (iii) ការធ្វើតេស្តភ្លាមៗ និង (iv) ជម្រើសសម្រាប់ការចូលរួមផ្ទាល់របស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីដោយសុវត្ថិភាព ឬតាមដានពីចម្ងាយ⁴⁴។ សហមេធាវីនាំមុខបានបង្ហាញនូវនិរន្តរភាពនៃអនុសាសន៍ពាក់ព័ន្ធនឹងវត្តមានរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ទាំងនៅក្នុងការវាយតម្លៃពីខាងក្រៅ ឬនៅក្នុងសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីភាពរួចរាល់របស់ CMS (ទោះជាយ៉ាងណាក្តី រូបភាពនៃការកែសម្រួលបន្ទប់សវនាការ

³⁸ សំណើសុំពន្យារពេល កថាខណ្ឌ ៥៧-៥៨, ៦២, ៧០, ៧២(v)។
³⁹ សេចក្តីសង្កេតរបស់សហមេធាវីនាំមុខស្តីពីទម្រង់បែបបទ កថាខណ្ឌ ២។
⁴⁰ សេចក្តីសង្កេតរបស់សហមេធាវីនាំមុខស្តីពីទម្រង់បែបបទ កថាខណ្ឌ ២០-២៥, ២៧, ៣៩-៤០។
⁴¹ សេចក្តីសង្កេតរបស់សហមេធាវីនាំមុខស្តីពីទម្រង់បែបបទ កថាខណ្ឌ ២៨-៣៣។
⁴² សេចក្តីសង្កេតរបស់សហមេធាវីនាំមុខស្តីពីទម្រង់បែបបទ កថាខណ្ឌ ៣៥-៣៦។
⁴³ សេចក្តីសង្កេតរបស់សហមេធាវីនាំមុខស្តីពីទម្រង់បែបបទ កថាខណ្ឌ ៣៧។
⁴⁴ សេចក្តីសង្កេតរបស់សហមេធាវីនាំមុខស្តីពីទម្រង់បែបបទ កថាខណ្ឌ ២-៣, ២៦, ៤១, ៦៨ (i)។

ការបានបង្ហាញថា កន្លែងអង្គុយដែលជាមត៌កទុកសម្រាប់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ត្រូវបានដកចេញ⁴⁵។ សហមេធាវីនាំមុខបានទទួលសុំគំនិតរបស់អ្នកជំនាញ“ដើម្បីផ្តល់លទ្ធភាព ដែលអាចអនុវត្តបានលើវិធានការ ក្នុងការធានាវត្តមានរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីប្រកបដោយសុវត្ថិភាព” ព្រមទាំងជម្រើសនៃការចូលរួម នៅទីកន្លែងខាងក្រៅដែលមានដំបូល⁴⁶។

21. ប្រសិនបើពុំមានអនុសាសន៍ណែនាំបន្ថែមរបស់អ្នកជំនាញ សហមេធាវីនាំមុខលើកឡើងថា ខ្លួនពុំ អាចលើកសារណាស្តីពីការចូលរួមប្រកបដោយសុវត្ថិភាពរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីបានឡើយ⁴⁷។

បន្ថែមលើនេះ សហមេធាវីនាំមុខយល់ស្របជាមួយនឹងសហព្រះរាជអាជ្ញាថា ក្រុមការងារគប្បីអាចប្តូរវេន គ្នាធ្វើបទបង្ហាញនៅក្នុងបន្ទប់សវនាការ និងអះអាងថា សមាជិកក្រុមនឹងត្រូវទំនាក់ទំនងគ្នាក្រៅសវនាការ នៅគ្រប់ករណី⁴⁸។ សហមេធាវីនាំមុខបានសង្កេតឃើញថា ទីកន្លែងគប្បីត្រូវបានបែងចែកសម្រាប់មេធាវី តំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីក្នុងតំបន់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និងថា បុគ្គលទាំងឡាយដែលវត្តមានរបស់ ខ្លួនពុំរួមចំណែកផ្ទាល់ដល់កិច្ចដំណើរការនីតិវិធី គប្បីត្រូវបានកម្រិត ដើម្បីអនុញ្ញាតឱ្យក្រុមអ្នកច្បាប់មាន សមាជិកច្រើនតាមអាចធ្វើទៅបានមានវត្តមានក្នុងតំបន់ដែលបានផ្តល់អនុសាសន៍ ហើយអង្គជំនុំជម្រះគប្បី ផ្តល់សេចក្តីណែនាំច្បាស់លាស់ពីបញ្ហា ថាតើមានអ្នកចូលរួមប៉ុន្មាននាក់ដែលមិនធ្វើសកម្មភាព (ដូចជាសន្តិ សុខ និងមន្ត្រីសុខាភិបាល) ត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យមានវត្តមាន⁴⁹។

22. បើទោះបីជាមានទំនោរចិត្តខ្លាំងទៅរកការចូលរួមសវនាការដោយផ្ទាល់ក៏ដោយ ក៏សហមេធាវីនាំ មុខចាត់ទុកថា ជាការសំខាន់ដែលត្រូវមានការរៀបចំគ្រប់គ្រាន់ពេញលេញសម្រាប់ការចូលរួមពីចម្ងាយ⁵⁰។ សហមេធាវីនាំមុខបានអះអាងម្តងទៀតថា អង្គជំនុំជម្រះគប្បីបង្គាប់ការិយាល័យរដ្ឋបាលស្ទើរឡើងនូវគំនិត នៃទម្រង់បែបបទនៅក្នុងកាលបរិច្ឆេទជាក់លាក់មួយសម្រាប់ការចូលរួមសវនាការពីចម្ងាយ ដោយដោះ ស្រាយបញ្ហាមួយចំនួនដែលពុំទាន់បានឆ្លើយតប និងផ្តល់ឱ្យភាគីនូវឱកាសក្នុងការឆ្លើយតបប្រកបដោយ

⁴⁵ សេចក្តីសង្កេតរបស់សហមេធាវីនាំមុខស្តីពីទម្រង់បែបបទ កថាខណ្ឌ ១៩។
⁴⁶ សេចក្តីសង្កេតរបស់សហមេធាវីនាំមុខស្តីពីទម្រង់បែបបទ កថាខណ្ឌ ៤២។
⁴⁷ សេចក្តីសង្កេតរបស់សហមេធាវីនាំមុខស្តីពីទម្រង់បែបបទ កថាខណ្ឌ ៤៤។
⁴⁸ សេចក្តីសង្កេតរបស់សហមេធាវីនាំមុខស្តីពីទម្រង់បែបបទ កថាខណ្ឌ ៤៥-៤៦។
⁴⁹ សេចក្តីសង្កេតរបស់សហមេធាវីនាំមុខស្តីពីទម្រង់បែបបទ កថាខណ្ឌ ៤៧-៤៩។
⁵⁰ សេចក្តីសង្កេតរបស់សហមេធាវីនាំមុខស្តីពីទម្រង់បែបបទ កថាខណ្ឌ ៣, ២៦, ៥០។ សូមមើលផងដែរ កថាខណ្ឌ ៦៣-៦៥។

អត្ថន័យទៅនឹងការស្នើនោះ⁵¹។ សហមេធាវីនាំមុខបានបង្ហាញថា បញ្ហាខាងក្រោមនៅពុំទាន់ដោះស្រាយនៅឡើយដូចជា៖ (i) ការផ្តល់សម្ភារៈដល់ក្រុមការងាររបស់សហមេធាវីនាំមុខ និងមេធាវីតំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី (ii) ការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធអ៊ីនធឺណិតអាចទុកចិត្តបាន អគ្គិសនី និងទីតាំងឯកជនសម្រាប់ការចូលរួមសវនាការ (iii) មធ្យោបាយសម្រាប់ក្រុមការងារពិភាក្សាជាមួយគ្នាក្នុងអំឡុងពេលសវនាការ (iv) ការផ្សាយបន្តផ្ទាល់ និងមិនផ្ទាល់ដាច់ដោយឡែកសម្រាប់ក្រុមការងារពីចម្ងាយ (v) ប្រតិចារឹកផ្ទាល់ (vi) ការចូលរួមបានត្រឹមត្រូវសម្រាប់អ្នកចូលរួមពីចម្ងាយ (vii) ការដឹងពេលវេលាសម្រាប់សាកល្បងការចូលរួមពីចម្ងាយយ៉ាងតិចដប់ប្រាំថ្ងៃមុនពេលសវនាការ និងបានកត់សម្គាល់ថា ទាំងអស់នេះពុំទាន់ត្រូវបានដោះស្រាយតាមរយៈការដំឡើង“វីដេអូសាកល្បងធ្វើត្រាប់សវនាការ”ដោយការិយាល័យរដ្ឋបាល (viii) ការចេញសេចក្តីណែនាំ ឬពិធីការសម្រាប់សវនាការ និង (ix) ពាក្យស្នើកណែនាំ ឬវិធានការផ្សេងៗសម្រាប់ឱ្យសាធារណៈជនយល់ដឹង⁵²។ សហមេធាវីនាំមុខបានបន្ថែមថា អង្គជំនុំជម្រះត្រូវគ្រប់គ្រងមីក្រូហ្វូនរបស់អ្នកចូលរួមពីចម្ងាយក្នុងអំឡុងពេលសវនាការ និងបម្រុងពេលវេលាបន្ថែមសម្រាប់បញ្ហាបច្ចេកទេសកើតឡើង⁵³។

23. សហមេធាវីនាំមុខបានសម្តែងក្តីបារម្ភអំពី“ការបង្ហាញនូវជំនឿ”របស់ការិយាល័យរដ្ឋបាលចំពោះការរៀបចំបានគ្រប់គ្រាន់ និងទាន់ពេល⁵⁴។ សហមេធាវីនាំមុខបានសង្កត់ធ្ងន់ថា ត្រូវតែមានការហ្វឹកហាត់ប្រព័ន្ធកម្មវិធីកុំព្យូទ័រគ្រប់គ្រាន់ នៅពេលណាដែលឧបករណ៍ចាំបាច់ និងទឹកនៃនៃការិយាល័យត្រូវបានផ្តល់ឱ្យបានមុនពេលធ្វើតេស្តសាកល្បងប្រព័ន្ធ⁵⁵។ សហមេធាវីបានលើកក្តីបារម្ភពាក់ព័ន្ធនឹងការសាកល្បងធ្វើត្រាប់សវនាការរបស់ CMS ដោយពុំមានការចូលរួមពីភាគី និងមានតែវីដេអូបង្ហាញពីដំណើរការដែលបានចែករំលែកប៉ុន្មានអាទិត្យក្រោយមកប៉ុណ្ណោះ⁵⁶។

⁵¹ សេចក្តីសង្កេតរបស់សហមេធាវីនាំមុខស្តីពីទម្រង់បែបបទ កថាខណ្ឌ ២, ៤, ១៥, ២៦, ៦៨ (ii)។
⁵² សេចក្តីសង្កេតរបស់សហមេធាវីនាំមុខស្តីពី ទម្រង់បែបបទ កថាខណ្ឌ ៥៥ (i)-(ix)។
⁵³ សេចក្តីសង្កេតរបស់សហមេធាវីនាំមុខស្តីពី ទម្រង់បែបបទ កថាខណ្ឌ ៥៦។
⁵⁴ សេចក្តីសង្កេតរបស់សហមេធាវីនាំមុខស្តីពីទម្រង់បែបបទ កថាខណ្ឌ ៥៧។
⁵⁵ សេចក្តីសង្កេតរបស់សហមេធាវីនាំមុខស្តីពីទម្រង់បែបបទ កថាខណ្ឌ ៥៨-៥៩។
⁵⁶ សេចក្តីសង្កេតរបស់សហមេធាវីនាំមុខស្តីពីទម្រង់បែបបទ កថាខណ្ឌ ៦០។

24. ដោយយល់ស្របជាមួយនឹងភាគីដទៃទៀតដែលលើកឡើងថា កាលបរិច្ឆេទសវនាការគប្បីត្រូវបានកំណត់ឱ្យបានឆាប់តាមអាចធ្វើទៅបាន សហមេធាវីនាំមុខស្នើជាគំនិតថា អង្គជំនុំជម្រះគប្បីផ្តល់“ការបង្ហាញពេលវេលាប្រហាក់ប្រហែល ឬកាលបរិច្ឆេទដែលមិនធ្វើមុនពេលណាមួយ”⁵⁷ និងបានស្នើសុំថាសំណើសុំរបស់អង្គជំនុំជម្រះគប្បីផ្តល់ឱ្យភាគីឱ្យបានឆាប់តាមដែលអាចធ្វើទៅបាន ប្រសិនបើមាន⁵⁸។

25. ចំពោះការស្នើឡើងរបស់ការិយាល័យរដ្ឋបាលឱ្យដាក់សវនាការជាលាយលក្ខណ៍អក្សរជំនួសសវនាការផ្ទាល់មាត់ សហមេធាវីនាំមុខបានលើកឡើងថា ការិយាល័យរដ្ឋបាលទំនងជាសន្មតពុំត្រឹមត្រូវថា អាចជួយកាត់បន្ថយពេលវេលា និងចំណាយបាន⁵⁹។ សហមេធាវីនាំមុខបានបន្ថែមថា សារណាជាលាយលក្ខណ៍អក្សរលើ“បញ្ហាខុសៗគ្នា” អាចត្រូវបំពេញបន្ថែមដោយសវនាការខ្លីៗ⁶⁰។

(ii) ការិយាល័យរដ្ឋបាល

26. ការិយាល័យរដ្ឋបាលបានសង្កេតឃើញថា ប្រសិនបើអង្គជំនុំជម្រះពិចារណាឃើញថា សវនាការពុំអាចធ្វើបានក្នុងខែ ឧសភា សារណាជាលាយលក្ខណ៍អក្សរអាចជំនួសសារណាផ្ទាល់មាត់“ដើម្បីរក្សាការព្យាករណ៍នៃរឿងក្តីបច្ចុប្បន្ន និងការរំពឹងទុករបស់សាធារណជន”⁶¹។

27. ការិយាល័យរដ្ឋបាលដើរតាមជំហានបន្តបន្ទាប់របស់ខ្លួនរហូតមកដល់បច្ចុប្បន្ន និងបានជូនដំណឹងអង្គជំនុំជម្រះថា ការិយាល័យរដ្ឋបាលនឹងត្រៀមរៀបចំសម្រាប់ទម្រង់បែបបទនៃសវនាការណាមួយ⁶²។ នៅថ្ងៃទី ១៩ ខែ មីនា ឆ្នាំ ២០២១ ការិយាល័យរដ្ឋបាលបានទទួលកម្មវិធីទំនាក់ទំនងតាមប្រព័ន្ធសោតទស្សន៍ជួយសម្រួលដល់ការចូលរួមពីចម្ងាយនៅពេលសវនាការ ដែលបុគ្គលិកនៃផ្នែក ICT និង CMS កំពុងហ្វឹកហាត់ប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធនេះ⁶³។ ការិយាល័យរដ្ឋបាលបានទាក់ទងអ្នកចុះកិច្ចសន្យាខាងក្រៅដើម្បីអនុវត្ត

⁵⁷ សេចក្តីសង្កេតរបស់សហមេធាវីនាំមុខស្តីពីទម្រង់បែបបទ កថាខណ្ឌ ៦៦, ៦៨ (iii)។
⁵⁸ សេចក្តីសង្កេតរបស់សហមេធាវីនាំមុខស្តីពីទម្រង់បែបបទ កថាខណ្ឌ ៦៧-៦៨ (iv)។
⁵⁹ សេចក្តីសង្កេតរបស់សហមេធាវីនាំមុខស្តីពីទម្រង់បែបបទ កថាខណ្ឌ ៥, ៦២។
⁶⁰ សេចក្តីសង្កេតរបស់សហមេធាវីនាំមុខស្តីពីទម្រង់បែបបទ កថាខណ្ឌ ៥, ៦២។
⁶¹ ការឆ្លើយតបរបស់ការិយាល័យរដ្ឋបាល កថាខណ្ឌ ៤។
⁶² ការឆ្លើយតបរបស់ការិយាល័យរដ្ឋបាល កថាខណ្ឌ ៥។
⁶³ ការឆ្លើយតបរបស់ការិយាល័យរដ្ឋបាល កថាខណ្ឌ ៧។

វិធានការកាត់បន្ថយហានិភ័យជំងឺកូវីដ-១៩ក្នុងបន្ទប់សវនាការ^{៦៤}។ ការិយាល័យរដ្ឋបាលបានអញ្ជើញមន្ត្រីទំនាក់ទំនងវេជ្ជសាស្ត្រផ្នែកជំងឺកូវីដ-១៩ របស់អង្គការសហប្រជាជាតិមកទស្សនាបន្ទប់សវនាការ និងជាលទ្ធផលបានធ្វើរបាយការណ៍ការវាយតម្លៃខាងក្រៅ រៀបរាប់ពីអនុសាសន៍ការពារជំងឺកូវីដ-១៩ ត្រូវអនុវត្តក្នុងបន្ទប់សវនាការ និងតាមច្រកចូលបរិវេណ អ.វ.ត.ក^{៦៥}។ ការិយាល័យរដ្ឋបាលអះអាងថា ខ្លួននឹង (i) ធ្វើការកែសម្រួលផ្ទាល់តាមអនុសាសន៍ក្នុងបន្ទប់សវនាការ (ii) ដំឡើងប្រព័ន្ធ IT “ឱ្យបានមុនពេលកាលបរិច្ឆេទសវនាការ”^{៦៦} (iii) បែងចែកធនធាន IT និង “ពន្លាតការគាំទ្រផ្នែកបច្ចេកទេសចាំបាច់”ដល់អ្នកចូលរួមពីចម្ងាយ និង(iv) ផ្តល់ការហ្វឹកហាត់កម្មវិធីកុំព្យូទ័រផ្នែក software “មួយសប្តាហ៍មុនពេលសវនាការ”^{៦៧}។ ការិយាល័យរដ្ឋបាលសន្និដ្ឋានថា ខ្លួនបានចែករំលែករបាយការណ៍វាយតម្លៃខាងក្រៅជាមួយនឹងភាគី និងថា “វត្តមានរបស់ភាគីទាំងអស់(រួមទាំងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី) [...] អាចត្រូវបានជួយសម្រួលផ្នែកតាមសេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះស្តីពីការរៀបចំសវនាការ”^{៦៨}។

(iii) សហព្រះរាជអាជ្ញា

28. សហព្រះរាជអាជ្ញាកត់សម្គាល់ឃើញថា បញ្ហាដែលបានលើកឡើងក្នុងសំណើសុំផ្អាកសវនាការត្រូវតែត្រូវបានដោះស្រាយនៅមុនពេលសវនាការ^{៦៩}។ សហព្រះរាជអាជ្ញាយល់ស្របជាមួយនឹងសហមេធាវីនាំមុខលើសារៈសំខាន់នៃចំណុចមួយចំនួននៃការចូលរួមផ្ទាល់របស់ភាគី ជាផលប្រយោជន៍សម្រាប់ “សាធារណជនយល់ដឹងពីតុលាការ និងការតាមដានកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី”^{៧០}។

29. ជាការឆ្លើយតបទៅនឹងការិយាល័យរដ្ឋបាល សហព្រះរាជអាជ្ញាសង្កេតឃើញថា អនុសាសន៍នៃរបាយការណ៍វាយតម្លៃខាងក្រៅ “ពុំស្របគ្នាជាមួយនឹងអ្វីដែលខ្លួនបានកំណត់ថា អាចត្រៀម និងធ្វើបទ

⁶⁴ ការឆ្លើយតបរបស់ការិយាល័យរដ្ឋបាល កថាខណ្ឌ ៧។

⁶⁵ ការឆ្លើយតបរបស់ការិយាល័យរដ្ឋបាល កថាខណ្ឌ ៧ យោងទៅលើរបាយការណ៍វាយតម្លៃខាងក្រៅ។

⁶⁶ ការឆ្លើយតបរបស់ការិយាល័យរដ្ឋបាល កថាខណ្ឌ ៨-៩។

⁶⁷ ការឆ្លើយតបរបស់ការិយាល័យរដ្ឋបាល កថាខណ្ឌ ៩។

⁶⁸ ការឆ្លើយតបរបស់ការិយាល័យរដ្ឋបាល កថាខណ្ឌ ១០។

⁶⁹ ការឆ្លើយតបរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា កថាខណ្ឌ ៣។

⁷⁰ ការឆ្លើយតបរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា កថាខណ្ឌ ៣។

បង្ហាញសារណាផ្ទាល់មាត់ឱ្យបានល្អបំផុតនោះឡើយ”⁷¹។ ទីមួយ ទាក់ទងទៅនឹងការកម្រិតចំនួនបុគ្គលិករបស់អយ្យការចូលរួមផ្ទាល់ត្រឹមបួននាក់ ដែលអ្នកធ្វើបទបង្ហាញពីរនាក់សម្រាប់សវនាការទាំងមូល សហព្រះរាជអាជ្ញាស្នើឡើងថា ត្រូវអនុញ្ញាតប្រាំមួយនាក់ចូលក្នុងបន្ទប់សវនាការគ្រប់ពេល⁷²។ ទីពីរ ទាក់ទងទៅនឹងលក្ខខណ្ឌនៃ“របាំងពពួក” ដែលត្រូវមានបុគ្គលិកបួននាក់វត្តមានក្នុងបន្ទប់សវនាការសម្រាប់អំឡុងពេលនៃសវនាការ សហព្រះរាជអាជ្ញាស្នើសុំលទ្ធភាពប្តូរវេនគ្នាទាំងប្រាំមួយនាក់របស់អយ្យការរវាងវគ្គនីមួយៗ និងកត់សម្គាល់ថា ទោះជាយ៉ាងណាក្តី ពុំមាន“របាំងពពួក”ត្រូវបានបង្កើតឡើង ដោយសារអ្នកទាំងនោះដែលមានវត្តមានក្នុងបន្ទប់សវនាការ នឹងត្រូវត្រឡប់ទៅផ្ទះរបស់ខ្លួន និងមកបន្ទប់សវនាការវិញជារៀងរាល់ថ្ងៃ⁷³។ សហព្រះរាជអាជ្ញាបានលើកឡើងថា ការដំឡើងរបាំងពពួកខ្ពស់បីមុំដាច់ពីគ្នាទាំងប្រាំមួយនាក់ផ្តល់ការការពារគ្រប់គ្រាន់ និងបានបញ្ជាក់ថា អ្នកទាំងប្រាំមួយនាក់នោះបានចាក់ថ្នាំបង្កាច់ជំងឺកូវីដ-១៩ លើកទីមួយ និងត្រូវចាក់លើកទីពីរនៅចុងខែឧសភា⁷⁴។ ទីបី សហព្រះរាជអាជ្ញាស្នើសុំថា អ្នកធ្វើបទបង្ហាញពុំតម្រូវឱ្យពាក់របាំងមុខដែលពុំចាំបាច់ដោយសារមានការការពារគ្រប់គ្រាន់ និងអាចប៉ះពាល់ដល់ការបកប្រែ និងការទំនាក់ទំនងរវាងភាគី និងចៅក្រម ហើយក៏ជាការពុំត្រឹមត្រូវតាមបទដ្ឋានអន្តរជាតិនៅតុលាការដែលមានលក្ខណៈប្រហាក់ប្រហែលគ្នានេះដែលជំនុំជម្រះក្នុងឆ្នាំ ២០២១ ក្នុងបណ្តាប្រទេសដែលទទួលរងការប៉ះពាល់ដោយជំងឺឆ្លង⁷⁵។

30. សហព្រះរាជអាជ្ញាស្នើសុំថា ត្រូវមានការធ្វើតេស្តសាកល្បងពេញលេញលើឧបករណ៍ និងទម្រង់បែបបទយ៉ាងហោចណាស់ ១៥ ថ្ងៃម្តង មុនពេលសវនាការ និងថា ការអនុញ្ញាតដែលចាំបាច់ពីរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាក្នុងការធ្វើដំណើរមករៀបចំ និងចូលរួមសវនាការផ្ទាល់ ត្រូវទទួលបានជាមុន⁷⁶។

31. សហព្រះរាជអាជ្ញាបដិសេធសេចក្តីសន្និដ្ឋានការិយាល័យរដ្ឋបាលដែលលើកឡើងថា “សារណាផ្ទាល់មាត់អាចត្រូវបានជំនួសដោយការលាយលក្ខណ៍អក្សរ ដើម្បីរក្សាការព្យាករណ៍រឿងក្តីបច្ចុប្បន្ន និងការ

⁷¹ សេចក្តីសង្កេតរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា កថាខណ្ឌ ២, ៤។
⁷² សេចក្តីសង្កេតរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា កថាខណ្ឌ ៤-៥។
⁷³ សេចក្តីសង្កេតរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា កថាខណ្ឌ ៤, ៦-៧, ១៤(១)(២)។
⁷⁴ សេចក្តីសង្កេតរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា កថាខណ្ឌ ៧។
⁷⁵ សេចក្តីសង្កេតរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា កថាខណ្ឌ ៤, ៨-១០, ១៤(៣)។
⁷⁶ សេចក្តីសង្កេតរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា កថាខណ្ឌ ១១-១២, ១៤(៤)(៥)។

រំពឹងទុករបស់សាធារណជន” និងការពន្យារពេលសវនាការតម្រូវឱ្យមាន“ការចំណាយធនធានផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុបន្ថែម”⁷⁷។ តាមគំនិតរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាមានន័យថា ការផ្អាកសវនាការពុំបានបង្កើនការចំណាយបន្ថែម ដោយសារសវនាការតម្រូវឱ្យមានតែធនធានដដែល ដោយពុំជាប់ពាក់ព័ន្ធការធ្វើពេលណានោះទេ និងពុំបានកែប្រែការព្យាករណ៍រឿងក្តី ដរាបណាកិច្ចការលើសាលដីកាបណ្តឹងសាទុក្ខនៅតែបន្ត⁷⁸។ សហព្រះរាជអាជ្ញាបន្ថែមថា ការផ្អាកមួយពុំមែនប៉ះពាល់ដល់ការរំពឹងទុករបស់សាធារណជននោះទេ ដោយសារកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីជាទូទៅមានរយៈពេលវែង និងការយល់ដឹងរបស់សាធារណជនអំពីបញ្ហាប្រឈមកើតឡើង ដោយសារជំងឺរាតត្បាត⁷⁹។ ផ្ទុយទៅវិញ ការពន្យារពេលនេះពុំបានបង្កើនការងារច្រើន ឬយូរជាងសារណាជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ។ សហព្រះរាជអាជ្ញាបានកត់សម្គាល់ឃើញថា ការធ្វើសារណាជាលាយលក្ខណ៍អក្សរត្រូវការបគ្គលិកបន្ថែមខាងមេធាវីការពារក្តី និងការបកប្រែ⁸⁰។

(iv) មេធាវីការពារក្តី

32. មេធាវីការពារក្តីលើកឡើងថា វិធានផ្ទៃក្នុង និងក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជាពុំបានចែងអំពីលទ្ធភាពនៃការធ្វើសវនាការពីចម្ងាយពេញលេញ⁸¹ និងថា សំណើរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា និងសហមេធាវីនាំមុខសុំបង្កើនចំនួនអ្នកចូលរួមក្នុងបន្ទប់សវនាការ និងលទ្ធភាពប្តូរវេនគ្នា ពុំមានអ្វីប៉ះពាល់ដល់ ខៀវ សំផន ឬវត្តមានរបស់គាត់ក្នុងបន្ទប់សវនាការ។ ផ្ទុយទៅវិញប្រសិនបើវិធានការផ្សេងក្រៅពីអ្វីដែលបានណែនាំក្នុងរបាយការណ៍នៃការវាយតម្លៃខាងក្រៅ ត្រូវបានយកមកអនុវត្ត គប្បីជាចម្បងត្រូវឱ្យ ខៀវ សំផន មានវត្តមានក្នុងបន្ទប់សវនាការ⁸²។ ដោយបានសង្កត់ធ្ងន់ទៅលើសិទ្ធិរបស់ ខៀវ សំផន និងចំណង់ចំណូលចិត្តរបស់គាត់មានវត្តមានក្នុងបន្ទប់សវនាការពេញមួយអំឡុងពេលសវនាការ មេធាវីការពារក្តីបានស្នើសុំថា អង្គជំនុំជម្រះណែនាំវិធានការចាំបាច់ ដើម្បីអាចឱ្យគាត់មានវត្តមានក្នុងបន្ទប់សវនាការសម្រាប់រយៈពេល

⁷⁷ សេចក្តីសង្កេតរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា កថាខណ្ឌ ១៣, យោងទៅលើការឆ្លើយតបរបស់ការិយាល័យរដ្ឋបាល កថាខណ្ឌ ៤ និងជើងទំព័រ ៣១។
⁷⁸ សេចក្តីសង្កេតរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា កថាខណ្ឌ ១៣។
⁷⁹ សេចក្តីសង្កេតរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា កថាខណ្ឌ ១៣។
⁸⁰ សេចក្តីសង្កេតរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា កថាខណ្ឌ ១៣។
⁸¹ សេចក្តីសង្កេតរបស់មេធាវីការពារក្តីលើទម្រង់បែបបទ កថាខណ្ឌ ៦។
⁸² សេចក្តីសង្កេតរបស់មេធាវីការពារក្តីលើទម្រង់បែបបទ កថាខណ្ឌ ១១-១៩។

នោះ ឬយ៉ាងហោចណាស់សម្រាប់ការផ្ទៀងផ្ទាត់សម្តីចុងក្រោយរបស់គាត់⁸³។ ក្នុងករណីដែលវេជ្ជបណ្ឌិតរបស់ខៀវ សំផន (តាមការកត់សម្គាល់របស់មេធាវីការពារក្តីឃើញថា ពុំត្រូវបានពិគ្រោះពិភាក្សាសម្រាប់ការបង្កើតរបាយការណ៍ការវាយតម្លៃខាងក្រៅ) ផ្តល់អនុសាសន៍ឱ្យ ខៀវ សំផន មានវត្តមានក្នុងបន្ទប់សវនាការមិនលើសពី ១៥ នាទី ខៀវ សំផន នឹងត្រូវតាមដានសវនាការពីបន្ទប់ខាងក្រោម និងស្នើសុំបម្រុងពេលវេលាសម្រាប់វត្តមានរបស់គាត់ក្នុងបន្ទប់សវនាការដើម្បីផ្ទៀងផ្ទាត់សម្តីចុងក្រោយ⁸⁴។

33. ទាក់ទងទៅនឹងរបាយការណ៍វាយតម្លៃខាងក្រៅស្តីពីវិធានការបង្ការ មេធាវីការពារក្តីបានសង្កត់ធ្ងន់ពីសារៈសំខាន់ដែលត្រូវគោរពតាមដោយប្រុងប្រយ័ត្ន ជាពិសេសអ្នកដែលត្រូវទំនាក់ទំនងផ្ទាល់ជាមួយនឹងខៀវ សំផន⁸⁵។ មេធាវីការពារក្តី ទោះជាយ៉ាងណាក្តី បានយល់ស្របជាមួយសហព្រះរាជអាជ្ញាថា រហូតដល់ការពារ អាចឱ្យវាគ្មិនពុំចាំបាច់ពាក់របាំងមុខការពារថែមទៀតឡើយ⁸⁶ និងកត់សម្គាល់ឃើញថាកាលបរិច្ឆេទសវនាការត្រូវពិចារណាលើពេលវេលាចាំបាច់សម្រាប់បញ្ជូនសម្លាប់មេរោគ និងការបើកហើយខ្យល់ចេញចូលក្នុងបន្ទប់សវនាការ⁸⁷។

34. មេធាវីការពារក្តីលើកវិធានការបិទបិទបន្ថែមទៀត។ ទីមួយ ការធ្វើតេស្តភ្លាមៗប្រចាំថ្ងៃមុនពេលចូលបន្ទប់សវនាការ ឬយ៉ាងហោចណាស់ ចំពោះអ្នកដែលចូលបន្ទប់សវនាការមុនគេ និងធ្វើតេស្តគ្រប់គ្នាទាំងអស់ដែលមានវត្តមានក្នុងបន្ទប់សវនាការនៅថ្ងៃដែល ខៀវ សំផន ផ្ទៀងផ្ទាត់សម្តីចុងក្រោយ ក្នុងករណីដែលគាត់ត្រូវមានវត្តមានក្នុងបន្ទប់សវនាការតែក្នុងអំឡុងពេលនោះប៉ុណ្ណោះ⁸⁸។ ទីពីរ អ្នករាល់គ្នាដែលមានវត្តមានក្នុងបន្ទប់សវនាការ (ឬយ៉ាងហោចណាស់បុគ្គលដែលងាយរងគ្រោះ រួមទាំង ខៀវ សំផន) ត្រូវពាក់ម៉ាស់ប្រភេទ N95 ហើយត្រូវប្តូរក្នុងរយៈពេលបួនម៉ោងម្តង⁸⁹។ ទីបី របាំងពពុះនៃការដឹកជញ្ជូនមកតុលាការតាមផ្នែក ត្រូវរៀបចំសម្រាប់រាល់អ្នកដែលចាំបាច់ត្រូវចូលក្នុងបន្ទប់សវនាការ⁹⁰។

⁸³ សេចក្តីសង្កេតរបស់មេធាវីការពារក្តីលើទម្រង់បែបបទ កថាខណ្ឌ ១៦, ៣១។
⁸⁴ សេចក្តីសង្កេតរបស់មេធាវីការពារក្តីលើទម្រង់បែបបទ កថាខណ្ឌ ២០។
⁸⁵ សេចក្តីសង្កេតរបស់មេធាវីការពារក្តីលើទម្រង់បែបបទ កថាខណ្ឌ ២៦។
⁸⁶ សេចក្តីសង្កេតរបស់មេធាវីការពារក្តីលើទម្រង់បែបបទ កថាខណ្ឌ ២៦។
⁸⁷ សេចក្តីសង្កេតរបស់មេធាវីការពារក្តីលើទម្រង់បែបបទ កថាខណ្ឌ ២៦។
⁸⁸ សេចក្តីសង្កេតរបស់មេធាវីការពារក្តីលើទម្រង់បែបបទ កថាខណ្ឌ ២២-២៣។
⁸⁹ សេចក្តីសង្កេតរបស់មេធាវីការពារក្តីលើទម្រង់បែបបទ កថាខណ្ឌ ២៤។
⁹⁰ សេចក្តីសង្កេតរបស់មេធាវីការពារក្តីលើទម្រង់បែបបទ កថាខណ្ឌ ២៥។

35. មេធាវីការពារក្តីយល់ស្របជាមួយភាគីដទៃទៀតថា ការធ្វើតេស្តឧបករណ៍សាកល្បងដែលរួមបញ្ចូលទាំងអ្នកចូលរួមពីចម្ងាយ គប្បីធ្វើឱ្យបានមួយសប្តាហ៍មុនពេលសវនាការ⁹¹។ ពាក់ព័ន្ធនឹងកាលបរិច្ឆេទសវនាការ មេធាវីការពារក្តីបង្ហាញថា សហមេធាវីការពារក្តីអន្តរជាតិអាចមានវត្តមានក្នុងបន្ទប់សវនាការ ប្រសិនបើសវនាការគ្រោងនឹងធ្វើនៅក្នុងសប្តាហ៍ចាប់ពីថ្ងៃទី ១៦ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០២១ និងអាចចូលរួមពីចម្ងាយប្រសិនបើសវនាការប្រព្រឹត្តទៅក្នុងសប្តាហ៍ដទៃទៀត ក្នុងខែសីហា ប៉ុន្តែបើនៅក្រោយខែសីហា អាចនឹងមាន“ការលំបាកកំណត់ប្រតិទិន”⁹²។ នៅគ្រប់ករណី មេធាវីការពារក្តីបានបញ្ជាក់ជាថ្មីថាកាលបរិច្ឆេទសវនាការ និងសំណួររបស់អង្គជំនុំជម្រះត្រូវផ្តល់ឱ្យភាគីបានឆាប់តាមដែលអាចធ្វើទៅបាន⁹³។

36. ចុងក្រោយ មេធាវីការពារក្តីជំទាស់ទៅនឹងការលើកឡើងរបស់ការិយាល័យរដ្ឋបាលដែលថា អាចជំនួសដោយសារណាជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ⁹⁴។ តាមគំនិតរបស់មេធាវីការពារក្តីបញ្ជាក់ថា (i) ផ្ទុយទៅនឹងលក្ខខណ្ឌតម្រូវនៃសវនាការ⁹⁵ (ii) រំលោភបំពានលើសិទ្ធិរបស់ ខៀវ សំផន ត្រូវផ្តល់សម្តីចុងក្រោយចំពោះមុខចៅក្រម និងសាធារណជន⁹⁶ និង (iii) តម្រូវឱ្យមានពេលវេលាបន្ថែមច្រើន ដោយសារធនធានមានកម្រិតដែលមេធាវីការពារក្តីត្រូវបានផ្តល់ឱ្យ ដូចនេះបានរារាំងដល់ការបំពេញតាមក្របខ័ណ្ឌពេលវេលា និងការរំពឹងទុករបស់សាធារណជន⁹⁷។

⁹¹ សេចក្តីសង្កេតរបស់មេធាវីការពារក្តីលើទម្រង់បែបបទ កថាខណ្ឌ ២៨។
⁹² សេចក្តីសង្កេតរបស់មេធាវីការពារក្តីលើទម្រង់បែបបទ កថាខណ្ឌ ២៩។
⁹³ សេចក្តីសង្កេតរបស់មេធាវីការពារក្តីលើទម្រង់បែបបទ កថាខណ្ឌ ៣០។
⁹⁴ សេចក្តីសង្កេតរបស់មេធាវីការពារក្តីលើទម្រង់បែបបទ កថាខណ្ឌ ៦-៩។
⁹⁵ សេចក្តីសង្កេតរបស់មេធាវីការពារក្តីលើទម្រង់បែបបទ កថាខណ្ឌ ៦ យោងទៅលើវិធានផ្ទៃក្នុង វិធាន ១០៩(១) និងក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា មាត្រា ៣៨៨-៣៩៥, ៤៣៣-៤៣៤។
⁹⁶ សេចក្តីសង្កេតរបស់មេធាវីការពារក្តីលើទម្រង់បែបបទ កថាខណ្ឌ ៨។
⁹⁷ សេចក្តីសង្កេតរបស់មេធាវីការពារក្តីលើទម្រង់បែបបទ កថាខណ្ឌ ៨-៩។

ច្បាប់ជាធរមាន

37. ច្បាប់ អ.វ.ត.ក. ចែងថា តុលាការ “ត្រូវធានាថា ការជំនុំជម្រះត្រឹមត្រូវ និងបានឆាប់រហ័ស និង ត្រូវអនុលោមតាមនីតិវិធីជាធរមាន ដោយត្រូវគោរពពេញលេញនូវសិទ្ធិរបស់ជនជាប់ចោទ និងសម្រាប់ ការពារជនរងគ្រោះ [...]”⁹⁸ និងចែងបន្ថែមទៀតថា ជនជាប់ចោទត្រូវទទួលបានការធានាជាអប្បបរមាដូច ខាងក្រោម៖

- ខ. ត្រូវមានពេលវេលា និងលក្ខណៈគ្រប់គ្រាន់ ដើម្បីរៀបចំការការពារខ្លួន និងទាក់ទងជាមួយមេធាវី របស់ខ្លួនដែលជ្រើសរើសដោយខ្លួនឯង
- គ. ត្រូវបានទទួលការជំនុំជម្រះដោយគ្មានអូសបន្លាយ
- ឃ. ត្រូវបានទទួលការជំនុំជម្រះដោយមានវត្តមានរបស់ជនជាប់ចោទ និងការពារខ្លួនដោយខ្លួនឯង ឬតាម រយៈមេធាវី ដែលជ្រើសរើសដោយខ្លួនឯង [...]

38. វិធាន ១០៩ នៃវិធានផ្ទៃក្នុងពាក់ព័ន្ធនឹងសវនាការចែងក្នុងចំណោមនោះថា៖

- ១. សវនាការនៃអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលត្រូវធ្វើឡើងជាសាធារណៈ។ អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល អាចធ្វើសេចក្តីសម្រេចពិចារណាលើបណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗ ដោយផ្អែកតែលើមូលដ្ឋាននៃសេចក្តីសន្និដ្ឋានជា លាយលក្ខណ៍អក្សរដែលដាក់ដោយភាគីតែប៉ុណ្ណោះ។
- ២. ការិយាល័យរដ្ឋបាលត្រូវធានាអំពីការផ្សព្វផ្សាយជាសាធារណៈអំពីសវនាការលើបណ្តឹងសាទុក្ខ [...]
 - ៤. សហចៅក្រមរបាយការណ៍ត្រូវអានរបាយការណ៍ជូនអង្គជំនុំជម្រះ។ បន្ទាប់មកប្រធានត្រូវប្រាប់ដល់ ជនជាប់ចោទអំពីសិទ្ធិរបស់ខ្លួនដែលមានចែងក្នុងវិធាន ២១(១)(ឃ) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង និងដឹកនាំដំណើរ ការសវនាការ។ ម្ចាស់បណ្តឹងសាទុក្ខអាចធ្វើសារណាបញ្ជាក់អំពីមូលដ្ឋាននៃបណ្តឹងសាទុក្ខ ហើយភាគីដទៃ ទៀតក៏អាចធ្វើសារណាឆ្លើយតបបានដែរ។ ចៅក្រមទាំងអស់អាចសួរសំណួរទាំងឡាយដែលខ្លួនយល់ថា អាច ឈានទៅដល់ការធ្វើសេចក្តីវិនិច្ឆ័យចំពោះបណ្តឹងសាទុក្ខ។
 - ៥. គ្រប់ករណីទាំងអស់ ជនជាប់ចោទត្រូវនិយាយក្រោយគេបំផុត។ មេធាវីរបស់ជនជាប់ចោទត្រូវបាន អនុញ្ញាតឱ្យធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានតបដោយសង្ខេប។

39. ត្រង់ចំណុចពាក់ព័ន្ធនៃវិធាន ២១ នៃវិធានផ្ទៃក្នុងចែងថា៖

⁹⁸ មាត្រា ៣៣ ថ្មី នៃច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ។

⁹⁹ មាត្រា ៣៥ ថ្មី នៃច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ។

សេចក្តីសម្រេចលើសំណើសហមេធាវីនាំមុខតំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីសុំការពន្យារពេលសវនាការលើបណ្តឹង សាទុក្ខ និងសេចក្តីបង្គាប់ពាក់ព័ន្ធនឹងកាលបរិច្ឆេទសវនាការនាបណ្តឹងសាទុក្ខ ១៩/២៩

១. ច្បាប់ស្តីពីការបង្កើត អ.វ.ត.ក. វិធានផ្ទៃក្នុង សេចក្តីណែនាំអនុវត្ត និងបទបញ្ជារដ្ឋបាល ទាំងអស់ជា ធរមានត្រូវតែបកស្រាយក្នុងន័យការពារជាតិច្បាស់ល្អប្រយោជន៍របស់ជនសង្ស័យ ជនត្រូវចោទ ជនជាប់ចោទ និងជនរងគ្រោះ ដើម្បីធានាអំពីសុចរិតភាពផ្លូវច្បាប់ និងកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីប្រកបដោយតម្លាភាព ដោយគិត ដល់លក្ខណៈពិសេសរបស់អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជាដូចមានចែងក្នុងច្បាប់ ស្តីពីការបង្កើតអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា និងកិច្ចព្រមព្រៀង។ ក្នុងបរិបទនេះ៖

ក) ដំណើរការនីតិវិធីនៅក្នុងអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ ត្រូវតែមានយុត្តិធម៌ និងត្រូវគោរពគោលការណ៍ចំពោះមុខ ហើយត្រូវរក្សាបាននូវតុល្យភាពរវាងសិទ្ធិរបស់ភាគីទាំងឡាយ

[...]

គ) អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ ត្រូវធានាថា ជនរងគ្រោះត្រូវទទួលបានការជូនព័ត៌មាន ហើយសិទ្ធិរបស់ជន រងគ្រោះត្រូវបានការពារក្នុងអំឡុងពេលនៃដំណើរការនីតិវិធីរឿងក្តី និង

ឃ) ជនណាដែលត្រូវបានសង្ស័យ ឬត្រូវបានចោទប្រកាន់ ត្រូវ [...] មានមេធាវីការពារតាមការជ្រើស រើសរបស់ខ្លួន

[...]

៤. ការសម្រេចលើការចោទប្រកាន់ចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ ត្រូវធ្វើការជំនុំជម្រះក្នុងរយៈពេល សមស្រប។

40. វិធាន ២៣ នៃវិធានផ្ទៃក្នុងចែងថា គោលបំណងនៃបណ្តឹងសុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីនៅ ចំពោះមុខ អ.វ.ត.ក. គួរឱ្យកត់សម្គាល់ គឺដើម្បី“ចូលរួមក្នុងដំណើរការនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ប្រឆាំងនឹងអ្នក ដែលទទួលខុសត្រូវចំពោះឧក្រិដ្ឋកម្មនៅក្នុងយុត្តាធិការរបស់អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ ដោយគាំទ្រដល់ការ ចោទប្រកាន់”¹⁰⁰។

41. វិធាន ១២ ស្ទើរនៃវិធានផ្ទៃក្នុងចែងក្នុងស្នូលថា អង្គភាពជនរងគ្រោះត្រូវ៖ “ជួយសម្រួល និងគាំពារ ដល់ការចូលរួមនៅក្នុងនីតិវិធីតុលាការរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និងអ្នកដាក់ពាក្យបណ្តឹងក្នុងកិច្ចដំណើរ ការនីតិវិធីតុលាការ”¹⁰¹។

42. អនុលោមតាមវិធាន ៩ នៃវិធានផ្ទៃក្នុង ការិយាល័យរដ្ឋបាលត្រូវទទួលខុសត្រូវចំពោះការ៖

¹⁰⁰ វិធាន ២៣(១)(ក) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង ។

¹⁰¹ វិធាន ១២ ស្ទើរ (១)(ជ) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង។

- ១. [...] ជួយគាំទ្រដល់ការបំពេញការងាររបស់អង្គជំនុំជម្រះ ការិយាល័យសហព្រះរាជអាជ្ញា [...] និងទទួលខុសត្រូវចំពោះកិច្ចការរដ្ឋបាល និងផ្តល់សេវាកម្ម [...]
- ២. [...] សុវត្ថិភាពអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ [...]
- ៣. [...] ត្រូវផ្តល់សម្ភារៈ ការគ្រប់គ្រងអគារ គ្រឿងបរិក្ខារបច្ចេកទេស ព័ត៌មានវិទ្យា ភស្តុភារ យានជំនិះ មធ្យោបាយធ្វើដំណើរ និងសេចក្តីត្រូវការផ្នែករូបវន្ត និងរដ្ឋបាលរបស់អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ [...]
- ៤. ដោយមិនធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់អំណាចរបស់ការិយាល័យសហព្រះរាជអាជ្ញា ការិយាល័យសហចៅក្រម ស៊ើបអង្កេត ឬអង្គជំនុំជម្រះក្នុងការទទួល និងផ្តល់ឱ្យនូវព័ត៌មាន និងបង្កើតច្រកទំនាក់ទំនងក្នុងការអនុវត្តន៍ ការងាររបស់ខ្លួន ការិយាល័យរដ្ឋបាលត្រូវបំពេញភារកិច្ចជាច្រកទំនាក់ទំនងផ្លូវការទាំងផ្នែកខាងក្នុង និង ខាងក្រៅរបស់អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ។ ការិយាល័យរដ្ឋបាលត្រូវបង្កើតផ្នែកកិច្ចការសាធារណៈ ដែលត្រូវ មានភារកិច្ចផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មាន ដល់សាធារណៈជនអំពីដំណើរការរបស់អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ។
- ៥. ការិយាល័យរដ្ឋបាលត្រូវទទួលខុសត្រូវក្នុងការសម្របសម្រួលការបណ្តុះបណ្តាលដល់បុគ្គលិករបស់អង្គ ជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ និងជួយគាំទ្រដល់ការបណ្តុះបណ្តាលរបស់អង្គភាពយុត្តាធិការតាមតម្រូវការ។

- 43. វិធាន ១២ នៃវិធានផ្ទៃក្នុង ចំណុចពាក់ព័ន្ធចែងថា ការិយាល័យរដ្ឋបាលត្រូវផ្តល់ផងដែរ “នូវការ គាំពារផ្នែករដ្ឋបាលដែលចាំបាច់ដល់អង្គភាពសហមេធាវីនាំមុខតំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី”។
- 44. វិធាន ១២ ស្ទួនពីរ(១) ចែងថា “សហមេធាវីនាំមុខតំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីត្រូវធានាឱ្យមាន ប្រសិទ្ធភាពអំពីការរៀបចំតំណាងរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ចាប់ពីដំណាក់កាលជំនុំជម្រះឡើងទៅ ដែលធ្វើឱ្យមានតុល្យភាពនូវសិទ្ធិរបស់ភាគីទាំងអស់ និងតម្រូវការចាំបាច់សម្រាប់ការជំនុំជម្រះប្រព្រឹត្តទៅ បានឆាប់រហ័សក្នុងបរិបទពិសេសរបស់ អ.វ.ត.ក.”។
- 45. ចុងក្រោយ វិធានផ្ទៃក្នុងចែងថា សវនាការគប្បីត្រូវប្រព្រឹត្តទៅជាសាធារណៈ និងថា “ការិយាល័យ រដ្ឋបាលត្រូវធានាការផ្សព្វផ្សាយជាសាធារណៈនៃសវនាការ តែត្រូវគោរពដល់វិធានការការពារនានា ដែល មានចែងនៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុងនេះ [...]”¹⁰²។

¹⁰² វិធាន ៧៩(៦) និង ១០៤ ស្ទួន នៃវិធានផ្ទៃក្នុង។
 សេចក្តីសម្រេចលើសំណើសហមេធាវីនាំមុខតំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីសុំការពន្យារពេលសវនាការលើបណ្តឹង
 សាទុក្ខ និងសេចក្តីបង្គាប់ពាក់ព័ន្ធនឹងកាលបរិច្ឆេទសវនាការនាបណ្តឹងសាទុក្ខ ២១/២៩

ការពិភាក្សា

សំអាងហេតុសម្រាប់សេចក្តីសម្រេចលើសំណើសុំពន្យារពេល

46. គ្រប់ភាគីយល់ស្របលើសារៈសំខាន់ និងភាពជាប់ពាក់ព័ន្ធនៃសំណួរដែលបានលើកឡើងក្នុងសំណើសុំពន្យារពេល និងជាពិសេសថា សវនាការផ្ទាល់ជាជម្រើសល្អប្រសើរ¹⁰³។ ជាឯកច្ឆន្ទ ភាគីបានស្នើសុំការផ្តល់ដំណឹងឱ្យបានឆាប់រហ័ស បើទោះបីមិនផ្លូវការក៏ដោយ អំពីសេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះលើសំណើសុំពន្យារពេល ព្រមទាំងសំណួររបស់អង្គជំនុំជម្រះឱ្យបានឆាប់តាមដែលអាចធ្វើទៅបាន¹⁰⁴។ នៅថ្ងៃទី ២៦ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០២១ អង្គជំនុំជម្រះបានទទួលសំណើសុំពន្យារពេល សេចក្តីសង្កេតរបស់មេធាវីការពារក្តី ការជូនដំណឹងមិនផ្លូវការនូវការឆ្លើយតបរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា និងដំហែរបស់ការិយាល័យរដ្ឋបាលត្រៀមលក្ខណៈរួចរាល់ជួយគាំទ្រអង្គជំនុំជម្រះ។

47. ដោយឃើញថា ការត្រៀមលក្ខណៈរបស់ភាគីសម្រាប់សវនាការដែលបានគ្រោងទុក រួមបញ្ចូលទាំងការធ្វើដំណើរដែលជិតនឹងកើតមានជាលក្ខណៈអន្តរជាតិដូចបានលើកឡើងដោយមេធាវីការពារក្តី អង្គជំនុំជម្រះបានជូនដំណឹងភាគីថា អង្គជំនុំជម្រះបានសម្រេចលុបចោលសវនាការនៅថ្ងៃទី ១៧ ដល់ ២១ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០២១។ នៅថ្ងៃទី ២៨ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០២១ អង្គជំនុំជម្រះជាផ្លូវការបានជូនដំណឹងភាគីថា សវនាការត្រូវបានផ្អាកដោយសារស្ថានភាពជំងឺកូវីដ-១៩ ក្នុងប្រទេសកម្ពុជា¹⁰⁵។ ហេតុដូច្នោះ អង្គជំនុំជម្រះផ្តល់សំអាងហេតុជាលាយលក្ខណ៍អក្សរពេញលេញដូចខាងក្រោម។

¹⁰³ សំណើសុំពន្យារពេល កថាខណ្ឌ ២២, ៣១-៣៦, ៥០។ ការឆ្លើយតបរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា កថាខណ្ឌ ៣។ សេចក្តីសង្កេតរបស់សហមេធាវីនាំមុខស្តីពីទម្រង់បែបបទ កថាខណ្ឌ ១៥-១៦, ៥០, ៦៣-៦៥។ សេចក្តីសង្កេតរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាលើទម្រង់បែបបទ កថាខណ្ឌ ៣, ៥, ១៤(២)។ សេចក្តីសង្កេតរបស់មេធាវីការពារក្តីលើទម្រង់បែបបទ កថាខណ្ឌ ៣០-៣១។

¹⁰⁴ ការឆ្លើយតបរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា កថាខណ្ឌ ៤។ សេចក្តីសង្កេតរបស់សហមេធាវីនាំមុខស្តីពីទម្រង់បែបបទ កថាខណ្ឌ ៦៨ (iii) និង (iv)។ សេចក្តីសង្កេតរបស់មេធាវីការពារក្តី កថាខណ្ឌ ១១។ សេចក្តីសង្កេតរបស់មេធាវីការពារក្តីលើទម្រង់បែបបទ, កថាខណ្ឌ ១៦, ១៩-២០, ៣១។

¹⁰⁵ សេចក្តីជូនដំណឹងទាក់ទងទៅនឹងសវនាការបណ្តឹងសាទុក្ខក្នុងសំណុំរឿង០០២/០២ អនុលោមតាមវិធាន ១០៨(៣) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង ថ្ងៃទី ២៨ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០២១ ឯកសារលេខ F62។

សេចក្តីសម្រេចលើសំណើសហមេធាវីនាំមុខតំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីសុំការពន្យារពេលសវនាការលើបណ្តឹងសាទុក្ខ និងសេចក្តីបង្គាប់ពាក់ព័ន្ធនឹងកាលបរិច្ឆេទសវនាការនាបណ្តឹងសាទុក្ខ **២២/២៩**

48. កាលបរិច្ឆេទសវនាការដំបូងមុនថ្ងៃទី ១៧ ដល់ ២១ ខែ ឧសភា គឺគ្រោងធ្វើក្នុងខែមករា ឆ្នាំ ២០២១ ដែលនាពេលនោះ ស្ថានភាពជំងឺកូវីដ-១៩ អាចគ្រប់គ្រងបានក្នុងប្រទេសកម្ពុជា¹⁰⁶។ អស់រយៈពេលបួនខែ កន្លងមក ស្ថានភាពក្នុងប្រទេសមានលក្ខណៈធ្ងន់ធ្ងរយ៉ាងគំហុកបន្ទាប់ពីផ្ទុះការឆ្លងរាលដាលក្នុងសហគមន៍ នៅថ្ងៃទី ២០ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០២១¹⁰⁷។

49. ជាការឆ្លើយតប រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបានអនុវត្តវិធានការការពារមួយចំនួន រួមមានប្រតិបត្តិការ ចាក់ថ្នាំបង្ការភ្លាមៗ ការធ្វើតេស្តឡឺស័ក ១៤ ថ្ងៃនៅពេលចូលមកប្រទេសកម្ពុជា និងបែងចែក“តំបន់ ក្រហម”ជាចំណុចក្តៅនៃជំងឺកូវីដ-១៩ ទូទាំងប្រទេសកម្ពុជា ដោយមានការដាក់របាំងបិទផ្លូវមិនឱ្យឆ្លងកាត់ និងចេញពីផ្ទះ ដោយទទួលជំនួយជាកញ្ចប់ពីកងទ័ព។ វិធានការបង្ការទាំងនេះបង្ហាញពីភាពប្រឈមផ្នែក ភស្តុភារយ៉ាងខ្លាំងក្នុងការបើកសវនាការនៅក្នុងខែ ឧសភា ជាពិសេស ក្នុងការសម្រួលតាមការចង់បាន របស់ភាគីសម្រាប់ការធ្វើសវនាការចូលរួមផ្ទាល់ក្នុងកម្រិតមួយដែលអាចធ្វើទៅបាន ការដំឡើង និងការធ្វើ តេស្តប្រព័ន្ធព័ត៌មានវិទ្យាសម្រាប់ការចូលរួមពីចម្ងាយ ការជួយសម្រួលវត្តមានរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និងការរៀបចំឱ្យមេធាវីការពារក្តីអាចទំនាក់ទំនងជាមួយ ខៀវ សំផន។ បន្ថែមលើនេះ ការបំពេញការងារពី ចម្ងាយ បានអនុវត្តចាប់តាំងពីថ្ងៃទី ២៧ ខែ មីនា ឆ្នាំ ២០២០ រហូតដល់បច្ចុប្បន្ន¹⁰⁸។

¹⁰⁶ សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីកាលបរិច្ឆេទសវនាការបណ្តឹងសាទុក្ខក្នុងសំណុំរឿង០០២/០២ អនុលោមតាមវិធាន ១០៨(៣) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង ថ្ងៃទី ២២ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០២១ F58។

¹⁰⁷ សូមមើលឧទាហរណ៍ របាយការណ៍ទូតកម្ពុជាបង្ហាញការកើនឡើងជំងឺកូវីដ-១៩ យ៉ាងខ្លាំងបន្ទាប់ពីជនជាតិចិនរត់ចេញពី ចត្តាឡីស័ក ថ្ងៃទី ២៦ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០២១។ ខ្មែរថែម(Khmer Times) ឧប្បត្តិហេតុក្នុងសហគមន៍ថ្ងៃទី ២០ ខែ កុម្ភៈ ពាក់ព័ន្ធ នឹងតំបន់ក្តៅនៃជំងឺកូវីដ-១៩ ថ្ងៃទី ២១ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០២១។ ព័ត៌មាន Al Jazeera កូវីដប្រភេទថ្មីនៃប្រទេសអង់គ្លេស បានរុញ ច្រានកម្ពុជាមកដល់មាត់នៃសោកនាវកម្មជាតិ ១៥ ខែ មេសា ២០២១។

¹⁰⁸ សេចក្តីប្រកាសរបស់ UNAKRT ចំណងជើងថា “ការបំពេញការងារជាជម្រើសក្នុងបរិបទនៃជំងឺកូវីដ-១៩” ថ្ងៃទី ២៧ ខែ មីនា ឆ្នាំ ២០២០។ សូមមើលផងដែរសេចក្តីប្រកាសរបស់ UNAKRT ចំណងជើងថា “ការបន្តការបំពេញការងារជាជម្រើស រហូតដល់ និងរួមបញ្ចូលថ្ងៃអាទិត្យ ទី ១៤ ខែ មីនា ឆ្នាំ” ថ្ងៃទី ០៨ ខែ មេសា ២០២១។ សេចក្តីប្រកាសរបស់ UNAKRT ចំណង ជើងថា “កូវីដ-១៩ ការបន្តការបំពេញការងារជាជម្រើសរហូតដល់ និងរួមបញ្ចូលថ្ងៃអាទិត្យ ទី ០៩ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០២១” ថ្ងៃទី ០៨ ខែ មេសា ២០២១។ សេចក្តីប្រកាសរបស់ UNAKRT ចំណងជើងថា “កូវីដ-១៩ - ការបន្តការបំពេញការងារជា ជម្រើសរហូតដល់ និងរួមបញ្ចូលថ្ងៃអាទិត្យ ទី ០៦ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០២១” ថ្ងៃទី ៧ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០២១។ សេចក្តីប្រកាស របស់ UNAKRT ចំណងជើងថា “កូវីដ-១៩ - ការបន្តការបំពេញការងារជាជម្រើស” ថ្ងៃទី ០៤ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០២១។

សេចក្តីសម្រេចលើសំណើសហមេធាវីនាំមុខតំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីសុំការពន្យារពេលសវនាការលើបណ្តឹង សាទុក្ខ និងសេចក្តីបង្គាប់ពាក់ព័ន្ធនឹងកាលបរិច្ឆេទសវនាការនាបណ្តឹងសាទុក្ខ ២៣/២៩

50. មុនពេលឈានដល់ការសម្រេចផ្អាកសវនាការ អង្គជំនុំជម្រះបានពិចារណាលើអត្ថប្រយោជន៍ យុត្តិធម៌ សុចរិតភាព ភាពត្រឹមត្រូវ និងភាពឆាប់រហ័សនៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី និងសិទ្ធិរបស់ជនជាប់ចោទ ភាគីក្នុងការទទួលបានការជំនុំជម្រះបានឆាប់រហ័ស¹⁰⁹។ អង្គជំនុំជម្រះក៏បានពិចារណាផងដែរលើកាលៈ ទេសៈជាអាទិភាពក្នុងរាជធានីភ្នំពេញ ដូចជា ក្តីបារម្ភអំពីសុខភាពសាធារណៈ សុវត្ថិភាព និងសុខុមាលភាព អ្នកដែលជួយសម្រួល និងចូលរួមក្នុងកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីក្នុងស្ថានភាពអាក្រក់នៃការរាតត្បាតជំងឺកូវីដ-១៩ ក្នុងកម្ពុជា ព្រមទាំងការលំបាកជាក់លាក់ដែលបានលើកឡើងដោយភាគីដែលអាចប៉ះពាល់ជាអវិជ្ជមានដល់ ការធ្វើបទបង្ហាញនៃរឿងក្តី និងអត្ថប្រយោជន៍រៀងៗខ្លួន។ ក្នុងចំណោមនោះ មានក្តីបារម្ភពីរដែលមាន លក្ខណៈពិសេសសម្រាប់អង្គជំនុំជម្រះធ្វើការពិចារណា។

51. ទីមួយ ភាពមិនប្រាកដប្រជាជុំវិញវិធានការធានា និងការជួយសម្រួលវត្តមានដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីពេលសវនាការ។ ដូចមានចែងក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុង ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី គឺជាភាគីស្នូលនៃកិច្ចដំណើរ ការនីតិវិធី ហើយតុលាការគប្បីធានាថា សិទ្ធិរបស់ពួកគាត់ត្រូវបានគោរព¹¹⁰។ អនុលោមតាមវិធាន ១២ ស្ទួន និងស្ទួនពីរ នៃវិធានផ្ទៃក្នុង ដែលផ្តល់សេចក្តីទុកចិត្តលើសហមេធាវីនាំមុខក្នុងការរៀបចំការតំណាង ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីនៅក្នុងកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី និងស្របតាមឋានៈក្នុងកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីរបស់ដើម បណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីជាភាគីទៅនឹងកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីនៅ អ.វ.ត.ក. និងសិទ្ធិជាក់លាក់ក្នុងការចូលរួម នីតិវិធី អង្គជំនុំជម្រះមានភារកិច្ចធានាថា សិទ្ធិរបស់ពួកគាត់ត្រូវបានគោរពដើម្បីការពារសុចរិតភាពនៃកិច្ច ដំណើរការនីតិវិធីទាំងមូល។ ដូច្នោះ នៅពេលពិចារណាលើរឿងក្តី ពុំមានការប្រមូលផ្តុំជាក្រុមត្រូវបាន អនុញ្ញាតដោយច្បាប់ និងបានពិចារណាទៅលើសុវត្ថិភាពសាធារណៈ និងអ្នកចូលរួមសវនាការ អង្គជំនុំ ជម្រះចាត់ទុកថា ជាការសំខាន់ដែលដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីមួយចំនួនត្រូវមានវត្តមានពេលសវនាការតាម កម្រិតដែលធ្វើទៅបាន។ អាស្រ័យហេតុនេះ អង្គជំនុំជម្រះចាត់ទុកថាជាការចាំបាច់បំផុតដែលមធ្យោបាយ បន្ថែមដូចជាការភ្ជាប់ទំនាក់ទំនងប្រព័ន្ធសោតទស្សន៍ និង/ឬ កិច្ចការសាធារណៈត្រូវបានជួយសម្រួលដោយ ការិយាល័យរដ្ឋបាលទទួលបន្ទុកផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មានដល់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីឱ្យបានយល់ដឹង និងចូលរួម ជាអតិបរមា។

¹⁰⁹ មាត្រា ៣៥ ថ្មី (គ) នៃច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ។ វិធាន ១២ ស្ទួនបី (១) និង ២១ (៤) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង។
¹¹⁰ វិធាន ២១(១)(គ)នៃវិធានផ្ទៃក្នុង។ សូមមើលផងដែរ វិធាន ១២ ស្ទួន នៃវិធានផ្ទៃក្នុង ។
 សេចក្តីសម្រេចលើសំណើសហមេធាវីនាំមុខតំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីសុំការពន្យារពេលសវនាការលើបណ្តឹង សាទុក្ខ និងសេចក្តីបង្គាប់ពាក់ព័ន្ធនឹងកាលបរិច្ឆេទសវនាការនាបណ្តឹងសាទុក្ខ ២៤/២៩

52. ទីពីរ អង្គជំនុំជម្រះពិចារណាលើការប្រឈម(ឥឡូវត្រូវបានដោះស្រាយ)របស់ ខៀវ សំផន និង សហមេធាវីការពារក្តីរបស់គាត់ក្នុងការទំនាក់ទំនងក្រោយពីមានការរឹតបន្តឹងដោយសារជំងឺកូវីដ-១៩ ដែល បានរារាំងមេធាវីមិនអាចធ្វើដំណើរទៅមន្ទីរឃុំឃាំង អ.វ.ត.ក។ ទាក់ទងនឹងបញ្ហានេះ ដូចបានបង្ហាញ ដោយមេធាវីការពារក្តីអំពីការលំបាកក្នុងការទំនាក់ទំនងជាមួយ ខៀវ សំផន ដោយសារការរឹតត្បិតនេះ និងនីតិភាពនៃឧបករណ៍សម្រាប់ទំនាក់ទំនងក្នុងមន្ទីរឃុំឃាំង អង្គជំនុំជម្រះបង្គាប់ឱ្យដំឡើងឧបករណ៍នេះ ដើម្បីអាចទំនាក់ទំនងនៅថ្ងៃទី ០៣ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០២១¹¹¹។ បើទោះបីជាការិយាល័យរដ្ឋបាលបានផ្តល់ របាយការណ៍អំពីការបញ្ចប់ការដំឡើងជោគជ័យ និងការតេស្តសាកល្បងឧបករណ៍ នៅថ្ងៃទី ០៥ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០២១ ក៏ដោយ¹¹² ក៏ឃើញថា សហមេធាវីការពារក្តីរបស់ ខៀវ សំផន អាចទំនាក់ទំនងមាន ប្រសិទ្ធភាពជាមួយ ខៀវ សំផន នៅក្នុងសប្តាហ៍បន្ទាប់ ដែលមានរយៈពេលតែប៉ុន្មានថ្ងៃប៉ុណ្ណោះនៅមុនការ គ្រោងបើកសវនាការលើកដំបូង។ ជាក់ស្តែង ខៀវ សំផន និងសហមេធាវីរបស់គាត់ពុំអាចទំនាក់ទំនងគ្នា បានអស់ជាច្រើនសប្តាហ៍មុនពេលគ្រោងសវនាការ។ ការប្រឈមក្នុងការទំនាក់ទំនងនេះបានធ្វើឱ្យក្តីរំពឹង ទុកក្នុងការអនុវត្តតាមសវនាការគ្រោងទុកនោះ ជាក់ស្តែង គ្មានប្រសិទ្ធភាព។

53. បញ្ហាទាំងពីរនេះ ដែលមានលក្ខណៈចាំបាច់ចំពោះភាពត្រឹមត្រូវ និងសុចរិតភាពនៃកិច្ចដំណើរការ នីតិវិធី ឬក៏ជាមួយនឹងស្ថានភាពនៃការរាតត្បាតជំងឺកូវីដ-១៩ ដែលពុំធ្លាប់មានក្នុងប្រទេសកម្ពុជា និងផល វិបាកមកលើភាគី តម្រូវឱ្យមានការពន្យារពេលសវនាការ។ យោងតាមសំអាងហេតុខាងលើ អង្គជំនុំជម្រះ ទទួលយកសំណើសុំនេះ។

ការពិចារណាលើជម្រះបែបបទនៃសវនាការ

54. ផ្អែកលើកិច្ចការពារពាក់ព័ន្ធនឹងការអនុវត្តតាម“ការព្យាករណ៍នៃរឿងក្តីបច្ចុប្បន្ន និងក្តីរំពឹងរបស់ សាធារណជន” ការិយាល័យរដ្ឋបាលបានលើកជាគំនិតឱ្យធ្វើជាសារណាលាយលក្ខណ៍អក្សរជំនួសការ

¹¹¹ ដីកាបង្គាប់មន្ទីរឃុំឃាំងឱ្យអនុញ្ញាតបុគ្គលិក UNARKT/ECCC ផ្នែក ICT ចូលក្នុងមន្ទីរឃុំឃាំងដំឡើងឧបករណ៍ ថ្ងៃទី ០៣ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០២១ ឯកសារលេខ F64។

¹¹² ត្រូវបានដាក់នៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះ របាយការណ៍យោងតាម ឯកសារលេខ F63 ស្តីពីការដំឡើងឧបករណ៍ក្នុងមន្ទីរ ឃុំឃាំងនៃ អ.វ.ត.ក. ថ្ងៃទី ១១ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០២១ ឯកសារលេខ F64។

ដេញដោលផ្ទាល់មាត់ក្នុងកាលៈទេសៈដែលអង្គជំនុំជម្រះពិចារណាឃើញថា ការបើកសវនាការក្នុងខែ ឧសភា ពុំអាចធ្វើទៅបាននោះ¹¹³។ ភាគីទាំងអស់បានជំទាស់ការលើកសំណើនេះ¹¹⁴។

55. អង្គជំនុំជម្រះសង្កេតឃើញថា វិធានផ្ទៃក្នុងបានចែងដោយឥតព្រលាំងអំពីការបើកសវនាការបណ្តឹង សាទុក្ខពាក់ព័ន្ធនឹងបណ្តឹងសាទុក្ខប្រឆាំងនឹងសាលក្រមអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង¹¹⁵។ មានតែក្នុងករណី នៃបណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗប៉ុណ្ណោះ ដែលវិធានផ្ទៃក្នុងបានអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើការសម្រេចផ្នែកលើសារណាជា លាយលក្ខណ៍អក្សររូបប្តូរ¹¹⁶។ ក្រៅតែពីបទប្បញ្ញត្តិនេះ អង្គជំនុំជម្រះពុំជឿជាក់ថា សារណាជាលាយ លក្ខណ៍អក្សរជំនួសសារណាផ្ទាល់មាត់ បំពេញតាមគោលបំណងនៃសវនាការឡើយ ជាពិសេសនៅពេល ពិចារណាលើសារណាបណ្តឹងសាទុក្ខដែលមានទំហំធំ ត្រូវបានដាក់រួចរាល់ហើយចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះ ចំនួនសរុប ១.៤០០ ទំព័រ។ អង្គជំនុំជម្រះពិចារណាឃើញបន្ថែមទៀតថា ការពន្យារពេលពុំបានប៉ះពាល់ដល់ ការព្យាករណ៍ដែលបានគ្រោងទុកក្នុងការបញ្ចប់សំណុំរឿងនេះ។ ការលើកជាគំនិតបែបនេះពុំមានលក្ខណៈ ជាប់ពាក់ព័ន្ធឡើយ នៅពេលធ្វើការធានាអំពីការគោរពសិទ្ធិរបស់ភាគី និងសុចរិតភាពនៃកិច្ចដំណើរការ នីតិវិធី។ អាស្រ័យហេតុនេះ អង្គជំនុំជម្រះបដិសេធសំណើរបស់ការិយាល័យរដ្ឋបាល។

56. អង្គជំនុំជម្រះកត់សម្គាល់ឃើញថា គ្រប់ភាគីបានយល់ស្របថា ការចូលរួមសវនាការដោយផ្ទាល់ ជាជម្រើសមួយល្អប្រសើរ។ ទោះជាយ៉ាងណាក្តី វិសាលភាពនៃការចូលរួមនេះអាស្រ័យលើស្ថានភាពជំងឺ កូរ៉េដ-១៩ ក្នុងរាជធានីភ្នំពេញ និងអត្ថិភាពនៃការចាក់ថ្នាំបង្ការក្នុងទ្រង់ទ្រាយធំ និងការគ្រោងកាលបរិច្ឆេទ សវនាការឡើងវិញ។ អង្គជំនុំជម្រះទទួលស្គាល់ថា មានក្តីបារម្ភខ្លាំងពីសំណាក់ការិយាល័យរដ្ឋបាលដែលថា សវនាការចូលរួមផ្ទាល់ពេញលេញពុំមានសុវត្ថិភាពឡើយ។ ចៅក្រមអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលក្នុងពេល ពិនិត្យបន្ទប់សវនាការបានកត់សម្គាល់ឃើញថា ក្នុងបន្ទប់បិទជិតគ្រប់ជ្រុងទាំងបីគ្មានបង្ហូរចេញទឹកប្រហុយ ខ្យល់ពីខាងក្រៅចេញចូលបាន ដោយសាររូបសណ្ឋាននៃបន្ទប់សវនាការតូចចង្អៀតដែលជាបញ្ហាចម្បង។ បញ្ហាសំខាន់មួយទៀត គឺថា ប្រព័ន្ធម៉ាស៊ីនត្រជាក់បច្ចុប្បន្នមិនមានលទ្ធភាពគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការបន្សុទ្ធខ្យល់ក្នុង

¹¹³ ការឆ្លើយតបរបស់ការិយាល័យរដ្ឋបាល កថាខណ្ឌ ៤។
¹¹⁴ សេចក្តីសង្កេតរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាលើទម្រង់បែបបទ កថាខណ្ឌ ១៣។ សេចក្តីសង្កេតរបស់មេធាវីការពារក្តីលើទម្រង់ បែបបទ កថាខណ្ឌ ៧-៩។ សេចក្តីសង្កេតរបស់សហមេធាវីនាំមុខស្តីពីទម្រង់បែបបទ កថាខណ្ឌ ៦១-៦២។
¹¹⁵ វិធាន ១០៩ នៃវិធានផ្ទៃក្នុង ។
¹¹⁶ វិធាន ១០៩(១) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង។

បន្ទប់ដែលដាក់មនុស្សច្រើននាក់បាន អាស្រ័យហេតុនេះ ពុំមានលទ្ធភាពគ្រប់គ្រាន់ដែលអាចរារាំងហានិភ័យ នៃការរាលដាលឆ្លងជំងឺកូវីដ-១៩ តាមខ្យល់បានឡើយ។

57. អាស្រ័យហេតុនេះ បើទោះបីជាមានការអនុវត្តន៍នូវវិធានការកាត់បន្ថយហានិភ័យ និងការកែ សម្រួលបន្ទប់សវនាការតាមរបៀបណាមួយដែលអាចឱ្យសមាសភាពចូលរួមផ្ទាល់បានខ្លះក៏ដោយ ក៏អង្គ ជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលនៅតែពិចារណាយើងថា វត្តមានក្នុងបន្ទប់សវនាការគប្បីត្រូវកម្រិតត្រឹមតែអង្គ ជំនុំជម្រះប៉ុណ្ណោះ។ សវនាការគប្បីត្រូវធ្វើឡើងតាមរយៈលក្ខណៈចម្រុះ ដើម្បីកាត់បន្ថយហានិភ័យនៃ ការឆ្លងជំងឺកូវីដ ១៩ ជាអប្បបរមា ដែលមានតែចៅក្រម ក្រឡាបញ្ជី មន្ត្រីច្បាប់អង្គជំនុំជម្រះ និងបុគ្គលិក ជំនួយចាំបាច់ដែលត្រូវបានអនុញ្ញាតដោយប្រធានអង្គជំនុំជម្រះថា នឹងត្រូវមានវត្តមានក្នុងបន្ទប់សវនាការ ក្នុងពេលសវនាការ ហើយគ្រប់ភាគីនឹងត្រូវចូលរួមតាមលក្ខណៈពិចម្ងាយ។

58. មកទល់ពេលនេះ ការិយាល័យរដ្ឋបាលបាន និងកំពុងរៀបចំជួយយ៉ាងសកម្មក្នុងចំណោមនោះ ការិយាល័យបានទទួលកម្មវិធីកុំព្យូទ័រសោតទស្សន៍ ដែលអាចអនុញ្ញាតឱ្យមានការចូលរួមសវនាការពី ចម្ងាយ បានចែករំលែករបាយការណ៍វាយតម្លៃពីខាងក្រៅជាមួយភាគី និងអង្គជំនុំជម្រះ បានបញ្ជាក់ថា សេវាការបកប្រែ និងប្រតិចារឹកត្រៀមរួចរាល់សម្រាប់ប្រតិបត្តិការ ប៉ុន្តែត្រូវជូនដំណឹងយ៉ាងតិចប្រាំមួយ សប្តាហ៍មុន បានកែសម្រួលបន្ទប់សវនាការជារូបវន្តតាមអនុសាសន៍នៅក្នុងរបាយការណ៍វាយតម្លៃពីខាង ក្រៅ បានដំឡើងប្រព័ន្ធសោតទស្សន៍ក្នុងបន្ទប់សវនាការ និង“បានសាកល្បងគ្រាប់សវនាការដោយជោគ ជ័យ”ព្រមទាំងការផ្តល់នូវ“ការហ្វឹកហាត់ប្រើប្រាស់កម្មវិធីកុំព្យូទ័រនេះដល់អ្នកចូលរួមពីចម្ងាយមួយសប្តាហ៍ មុខពេលសវនាការ”¹¹⁷។

59. ទោះជាយ៉ាងណាក្តី ដូចបានចង្អុលបង្ហាញដោយសហមេធាវីនាំមុខ បញ្ហាជាក់លាក់មួយចំនួនដែល បានលើកឡើងក្នុងសំណើសុំពន្យារពេល នៅពុំទាន់ដោះស្រាយ ឬដោះស្រាយពុំទាន់បានចប់សព្វគ្រប់នៅ ឡើយក្នុងការឆ្លើយតបរបស់ការិយាល័យរដ្ឋបាល របាយការណ៍នៃការវាយតម្លៃពីខាងក្រៅ ឬសេចក្តីជូន ដំណឹងអំពីការត្រៀមលក្ខណៈរួចរាល់របស់ផ្នែកគ្រប់គ្រងតុលាការ។ ក្តីបារម្ភទាំងនេះ ព្រមទាំងសេចក្តី

¹¹⁷ ការឆ្លើយតបរបស់ការិយាល័យរដ្ឋបាល កថាខណ្ឌ ៧-៩។ សេចក្តីជូនដំណឹងរបស់ CMS ស្តីពីភាពរួចរាល់។
សេចក្តីសម្រេចលើសំណើសហមេធាវីនាំមុខតំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីសុំការពន្យារពេលសវនាការលើបណ្តឹង សាទុក្ខ និងសេចក្តីបង្គាប់ពាក់ព័ន្ធទៅនឹងកាលបរិច្ឆេទសវនាការនាបណ្តឹងសាទុក្ខ ២៧/២៩

សង្កេតរបស់មេធាវីការពារក្តី និងសហព្រះរាជអាជ្ញា ចាំបាច់ត្រូវមានការដោះស្រាយពីការិយាល័យរដ្ឋបាល¹¹⁸។

60. បន្តមែលើនេះ ការិយាល័យរដ្ឋបាលត្រូវរៀបចំផ្តល់ការហ្វឹកហាត់ដល់ភាគី និងអង្គជំនុំជម្រះលើកម្មវិធីកុំព្យូទ័រប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធសោតទស្សន៍ ហើយបន្ទាប់មកត្រូវធ្វើតេស្តសាកល្បងជាមួយអ្នកចូលរួមសវនាការទាំងអស់ឱ្យបានយ៉ាងតិច ២១ ថ្ងៃមុនពេលចាប់ផ្តើមសវនាការ។ អង្គជំនុំជម្រះពិចារណាឃើញថា វិធានការទាំងនេះជាការចាំបាច់ក្នុងការធានាថា សវនាការអាចដំណើរការទៅប្រកបដោយអត្ថន័យក្នុងកម្រិតល្អប្រសើរតាមដែលអាចធ្វើទៅបាន។

ផ្នែកសម្រេចសេចក្តី៖

61. យោងតាមសំអាងហេតុខាងលើ អង្គជំនុំជម្រះសម្រេច៖

ទទួលយកសំណើសុំពន្យារពេល

បន្ទាប់ថា សវនាការបណ្តឹងសាទុក្ខនឹងត្រូវធ្វើឡើងនៅថ្ងៃទី ១៦ ដល់ ២៧ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០២១ តាមរយៈទម្រង់បែបបទជាលក្ខណៈចម្រុះ៖

- (i) សវនាការត្រូវតែធ្វើឡើងឱ្យបានពេញលេញក្នុងបរិវេណនៃ អ.វ.ត.ក.
- (ii) មានតែចៅក្រម ក្រឡាបញ្ជី បុគ្គលិករបស់អង្គជំនុំជម្រះ និងបុគ្គលិកជំនួយការចាំបាច់ដែលត្រូវបានអនុញ្ញាតដោយប្រធាន មានវត្តមានក្នុងបន្ទប់សវនាការ
- (iii) គ្រប់ភាគីត្រូវចូលរួមពីចម្ងាយតាមបន្ទប់ប្រជុំរៀងៗខ្លួននៅក្នុងបរិវេណនៃ អ.វ.ត.ក.
- (iv) ក្នុងករណីពុំអាចធ្វើដំណើរមកប្រទេសកម្ពុជាបាន ការចូលរួមសវនាការអាចធ្វើពីចម្ងាយ
- (v) ជនជាប់ចោទត្រូវចូលរួមពីចម្ងាយចេញពីមន្ទីរឃុំឃាំង ឬបន្ទប់ផ្តល់ដីក្រោមបន្ទប់សវនាការនៅ អ.វ.ត.ក. និងអាចទំនាក់ទំនងជាមួយមេធាវី និង/ឬតុលាការ ឬអាស្រ័យលើអនុសាសន៍របស់ក្រុមវេជ្ជសាស្ត្រ ជនជាប់ចោទអាចអង្គុយនៅបន្ទប់ប្រជុំដែលបានរៀបចំជាមួយក្រុមមេធាវីការពារក្តីក្នុងបរិវេណនៃ អ.វ.ត.ក.

បន្ទាប់ការិយាល័យរដ្ឋបាល៖

¹¹⁸ សេចក្តីសង្កេតរបស់មេធាវីការពារក្តីលើទម្រង់បែបបទ កថាខណ្ឌ ១១, ១៥-១៦, ១៩-២៦, ៣១។
 សេចក្តីសម្រេចលើសំណើសហមេធាវីនាំមុខតំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីសុំការពន្យារពេលសវនាការលើបណ្តឹងសាទុក្ខ និងសេចក្តីបង្គាប់ពាក់ព័ន្ធទៅនឹងកាលបរិច្ឆេទសវនាការនាបណ្តឹងសាទុក្ខ ២៨/២៩

- (i) ដោយផ្អែកតាមពិធីការនៃការការពារជំងឺកូវីដ-១៩ ត្រូវជួយសម្រួលកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីសវនាការលើបណ្តឹងសាទុក្ខឱ្យបានសមស្រប
- (ii) ត្រូវសម្របសម្រួលវត្តមានរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីនៅពេលសវនាការ ដោយធ្វើការពិភាក្សាជាមួយសហមេធាវីនាំមុខតំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី
- (iii) រៀបចំផ្តល់ការហ្វឹកហាត់គ្រប់គ្រាន់ដល់អ្នកចូលរួមសវនាការទាំងអស់ ឱ្យដឹងស្គាល់ពីប្រព័ន្ធសោតទស្សន៍ ហើយបន្ទាប់មកត្រូវធ្វើតេស្តសាកល្បងដំណើរការគួរជាទីពេញចិត្តរបស់ភាគី អង្គជំនុំជម្រះ ការបកប្រែ ព័ត៌មានវិទ្យា និងបុគ្គលិកសន្តិសុខ យ៉ាងតិច ២១ ថ្ងៃមុនពេលសវនាការ និង
- (iv) ត្រូវផ្តល់ជំនួយការរៀបចំចាំបាច់ដល់ភាគីទាំងអស់សម្រាប់សវនាការ។

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ១០ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០២១

ប្រធានអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល

